

Årsberetning 2006

En udredning for Ankenævnet i sager om Svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation

Indholdsfortegnelse

1. Ankenævnets grundlag, opgaver og sammensætning	3
1.1. Grundlag	3
1.2 opgaver.....	3
1.3. Sammensætning	3
2. Sagsbehandlingen.	5
2.1. Regelgrundlaget.	5
2.2. Den praktiske arbejdsgang	5
2.2.1. Ankesager	5
2.2.2. Tilsynsfunktionen	6
3. Samrådenes virksomhed i 2006	7
3.1. Svangerskabsafbrydelse	7
3.1.1. Ansøgninger om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge. 7	
3.1.2 Ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren	11
3.2. Fosterreduktion	12
3.3. Sterilisation	13
4. Ankenævnets virksomhed i 2006.....	14
4.1. Ankesager	14
4.1.1 Svangerskabsafbrydelse	15
4.1.1.1 Ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge	16
4.1.1.2 Ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren	18
4.1.2 Fosterreduktion	18
4.1.3 Sterilisation	18
4.2 Sager indsendt til gennemsyn	20
4.2.1. Bemærkninger af generel interesse.....	20
4.3. Møder med samrådene	21
4.4 Andet.....	21
4.4.1 Eksterne møder	21
4.4.2. Høringssvar m.v.....	21
5. De konkrete sager	21
5.1. Sager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion.....	21
5.2. Sager om fosterreduktion.....	43
5.3. Sager om sterilisation.....	44
6. Bilag.....	47
6.1. Forskrifter gældende i 2006.....	47
6.2.1 Lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion.....	47
6.2.2. Bekendtgørelse nr. 541 af 16/06/2004.....	51
6.2.3 Cirkulære nr. 56 af 16/06/2004.....	52
6.2.4 Lov om sterilisation og kastration.....	56
6.2.5 Bekendtgørelse om sterilisation og kastration	59
6.2.6 Cirkulære om behandling af sager om sterilisation	60

1. Ankenævnets grundlag, opgaver og sammensætning

1.1. Grundlag.

Ankenævnet vedrørende svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation – i daglig tale: Abortankenævnet – er oprettet i medfør af lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion (lovbekendtgørelse nr. 541 af 16. juni 2004) § 4, stk. 2. Ankenævnet behandler tillige sager vedrørende sterilisation og kastration, jf. lov om sterilisation og kastration § 5. Med virkning fra 1. januar 2007 er de nævnte love ophævet og bestemmelserne overført til sundhedsloven (lov nr. 546 af 24. juni 2005), hvor reglerne om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion findes i afsnit VII og reglerne om sterilisation i afsnit VIII. Ankenævnets opgaver, betingelserne for at opnå svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation og fremgangsmåden er i øvrigt overført uændrede til sundhedsloven. Ved kommunalreformen er samrådene overført til regionerne.

I denne årsrapport henvises fortsat til den tidligere gældende lovgivning, der var gældende i hele 2006.

1.2 opgaver.

Ankenævnet har ifølge lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion § 4, stk. 2 til opgave,

- at behandle klager over de afgørelser, som træffes i de amtskommunale samråd og
- at føre tilsyn med samrådenes virksomhed.

Ankenævnets sagsbehandling er omtalt nærmere nedenfor i afsnit 2.

1.3. Sammensætning

Ankenævnet er nedsat af justitsministeren, men nedsættes for fremtiden af indenrigs- og sundhedsministeren og består af en formand samt et antal andre medlemmer. Formanden skal være dommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst tre medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at være formand. Af de to andre medlemmer skal den ene være speciallæge i gynækologi eller kirurgi, mens den anden skal være speciallæge i psykiatri eller have særlig socialmedicinsk indsigt.

I praksis består ankenævnet af 3 medlemmer, en dommer, en speciallæge i gynækologi og en speciallæge i psykiatri, med to suppleanter for hvert medlem.

Ankenævnet bestod i år 2006 af følgende medlemmer:

dommer Torben Hvid (formand)
overlæge Erik B. Obel (gynækologisk medlem)
lektor Birgit Petersson (psykiatrisk medlem)

Suppleanter for formanden:

dommer Ingrid Drengsgaard
dommer Lene Hjerrild

Gynækologiske suppleanter:

overlæge Katrine Sidenius
afdelingslæge Lisa Maria Bang

Psykiatriske suppleanter:

overlæge Marianne Kastrup
overlæge Karin Garde

Sekretariat:

Nævnets sekretariatsfunktion varetages af Sundhedsstyrelsen, Enhed for Tilsyn, Islands Brygge 67, 2300 København S. Tlf.: 72 22 74 00, www.sst.dk

Nævnets sekretær:

fuldmægtig Katrine Winkel.

Stedfortræder:

fuldmægtig Jens Kristian Villadsen

fuldmægtig Louise Gjørup

Ankenævnet har oprettet en hjemmeside. Hjemmesiden findes foreløbig som en "pind" på sundhedsstyrelsens hjemmeside, www.sst.dk under menuen "kvalitet og tilsyn". Den direkte adresse er:

<http://www.sst.dk/Tilsyn/Abortankenævnet.aspx?lang=da>

2. Sagsbehandlingen.

2.1. Regelgrundlaget.

Reglerne om ankenævnets sagsbehandling fremgår af lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion (lovbekendtgørelse nr. 541 af 16. juni 2004) § 4, stk. 3, med tilhørende cirkulære om behandling af sager om svangerskabsafbrydelse (cirkulære nr. 56 af 16. juni 2004) kapitel 5 og tilsvarende af lov om sterilisation og kastration (lovbekendtgørelse nr. 661 af 12. juli 1994 med senere ændringer) § 5 stk. 4 og cirkulære om behandlingen af sager om sterilisation (cirkulære nr. 207 af 16. december 1998) kapitel 5.

Det fremgår af cirkulæret, at votering sker mundtligt under et møde, men at formanden kan bestemme, at votering undtagelsesvis sker på anden måde, hvis det findes hensigtsmæssigt, f.eks. i særligt hastende sager.

2.2. Den praktiske arbejdsgang

Ankenævnet holder møder 3 – 4 gange årligt. På disse møder drøftes generelle spørgsmål og de nedenfor under 2.2.2 nævnte tilsynssager, samt eventuelle konkrete sager. De fleste konkrete sager er af hastende karakter og behandles i telefonmøder.

2.2.1. Ankesager

Ankesager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion er altid af hastende karakter, og det fremgår da også af cirkulæret, at arbejdet skal tilrettelægges således, at det sikres, at afgørelser træffes hurtigst muligt.

Sagerne indbringes som regel ved, at den pågældende meddeler regionen (samrådets sekretariat), at samrådets afgørelse ønskes indbragt for ankenævnet. Samme dag eller senest dagen efter underrettes ankenævnets sekretær, og samtidig fremsendes sagen, ofte pr. telefax til ankenævnets sekretariat. Der aftales mødetidspunkt med de ankenævnsmedlemmer, der skal deltage. Mødet i ankenævnet holdes som telefonmøde, og finder normalt sted dagen efter, eller senest den næst følgende dag. I praksis træffes der således afgørelse i ankenævnet inden for 1 – 3 arbejdsdage efter, at klageren har meddelt samrådssekretariatet, at hun ønsker at anke samrådets afgørelse.

Hvert medlem af ankenævnet kan dog kræve, at der tilvejebringes yderligere oplysninger. Det forekommer derfor, at sagsbehandlingen tager lidt længere tid.

Sagerne afgøres på grundlag af det skriftlige materiale, der ligger i sagen. Det forekommer, at klageren ønsker foretræde for ankenævnet. Som følge af sagernes hastende karakter, ankenævnsmedlemmernes opgaver i deres faste job og medlemmernes spredte geografiske placering, er det imidlertid forbundet med store praktiske vanskeligheder, at imødekomme et sådant ønske. Hidtil har de pågældende er-

klæret sig tilfredse med at få lejlighed til at forelægge deres synspunkter telefonisk for ankenævnets formand.

Tilladelse kan kun gives, såfremt ankenævnets medlemmer er enige om, at tilladelse skal gives.

Straks efter at ankenævnet har truffet afgørelse, underrettes regionen telefonisk om resultatet, og en eventuel tilladelse bekræftes foreløbigt pr. telefax, således at svangerskabsafbrydelsen kan iværksættes uden yderligere forsinkelse. Ankenævnets afgørelse indeholdende en redegørelse for sagen og ankenævnets begrundelse fremsendes i løbet af nogle dage.

Ankesager om sterilisation er ikke af tilsvarende hastende karakter, men tilstræbes også behandlet hurtigt, enten på et telefonmøde, eller ved et af ankenævnets faste møder.

2.2.2. Tilsynsfunktionen

Ankenævnets forpligtelse til at føre tilsyn med samrådene opfyldes ved, at samrådene indsender ca. 1/4 af de behandlede sager til gennemsyn i ankenævnet. Nævnets sekretær udfærdiger et kort referat af hver sag, og sagerne cirkulerer herefter mellem ankenævnets medlemmer. På de faste møder drøftes de sager, hvor et eller flere af medlemmerne har fundet anledning til bemærkninger, og det besluttes, om der skal gives bemærkninger til samrådet om sagen. Formålet med tilsynet er at sikre en ensartet behandling af sagerne over hele landet.

Ankenævnet foretager derudover rejser rundt i landet til møder med samrådene. Sådanne rejser finder sted efter behov, som hovedregel hvert 2. eller 3. år.

3. Samrådenes virksomhed i 2006

Samrådene behandlede i 2006 i alt 944 ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation.

3.1. Svangerskabsafbrydelse

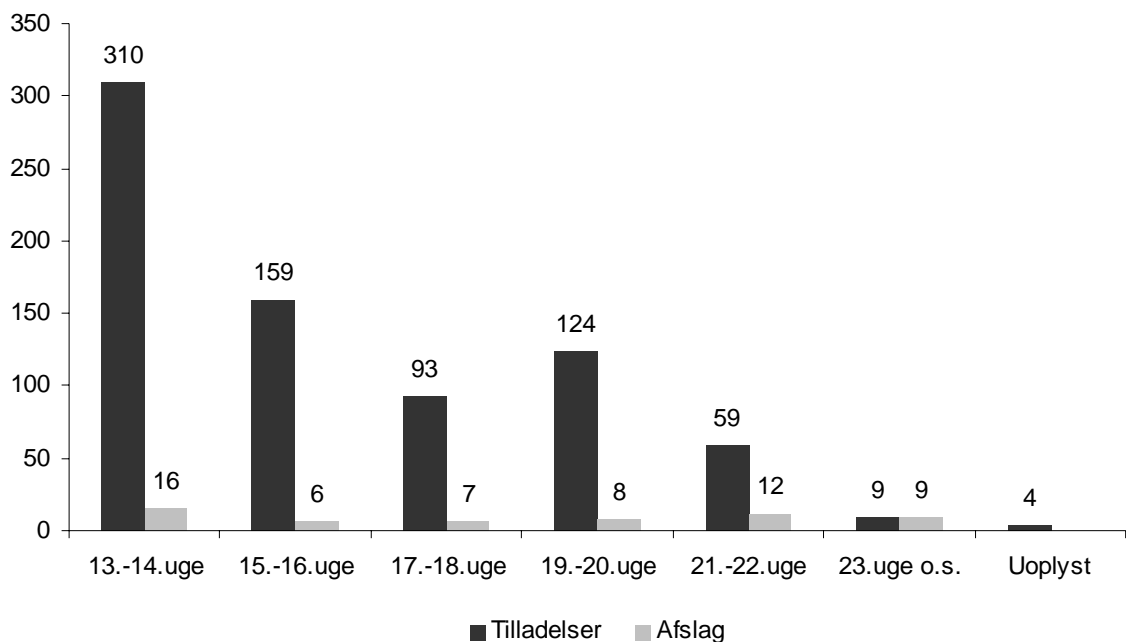
3.1.1. Ansøgninger om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge.

Samrådene modtog i 2006 i alt 812 ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse i medfør af lovens § 3 stk. 1 nr. 1 – 6, dvs. ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge. Der blev givet 754 tilladelser og 58 afslag (godt 7 %). Til antallet af tilladelser skal lægges de 10 sager, hvor Ankenævnet ændrede et afslag til tilladelse, jf. nedenfor pkt. 4.1.1. Det reelle antal tilladelser er således 764.

Langt de fleste af de ansøgninger, som samrådene modtager, bliver imødekommet. Under 10 % får afslag. Den kraftige stigning i antallet af ansøgninger har i 2006 medført en tilsvarende stigning i antal tilladelser.

Den følgende figur viser tilladelser og afslag i 2006 fordelt efter graviditetens alder.

Tilladelser og afslag fordelt på graviditetens alder

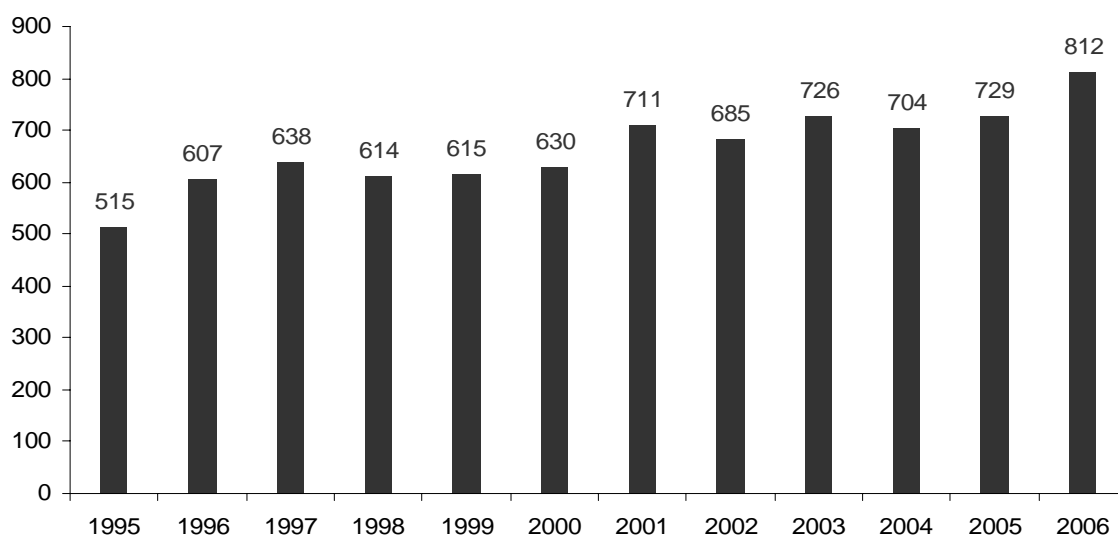

Langt det største antal tilladelser bliver givet inden udløbet af 18. uge, i 2006 var det 75 % af tilladelserne.

I forhold til tidligere år er antallet af ansøgninger igen stigende, fra 704 i 2004 til 729 i 2005 og nu til 812 i 2006. Frem til 2000 lå antallet af ansøgninger stabilt på lidt over 600 ansøgninger årligt. I år 2001 var der en markant stigning fra 630 ansøgninger i 2000 til 711 ansøgninger i 2001. Niveaulet har derefter holdt sig omkring de 700 ansøgninger årligt. Dette års antal på 812 er det hidtil højeste antal og en stigning på 11,4 % i forhold til 2005.

Nedenstående diagrammer viser udviklingen i perioden 1995 – 2006.

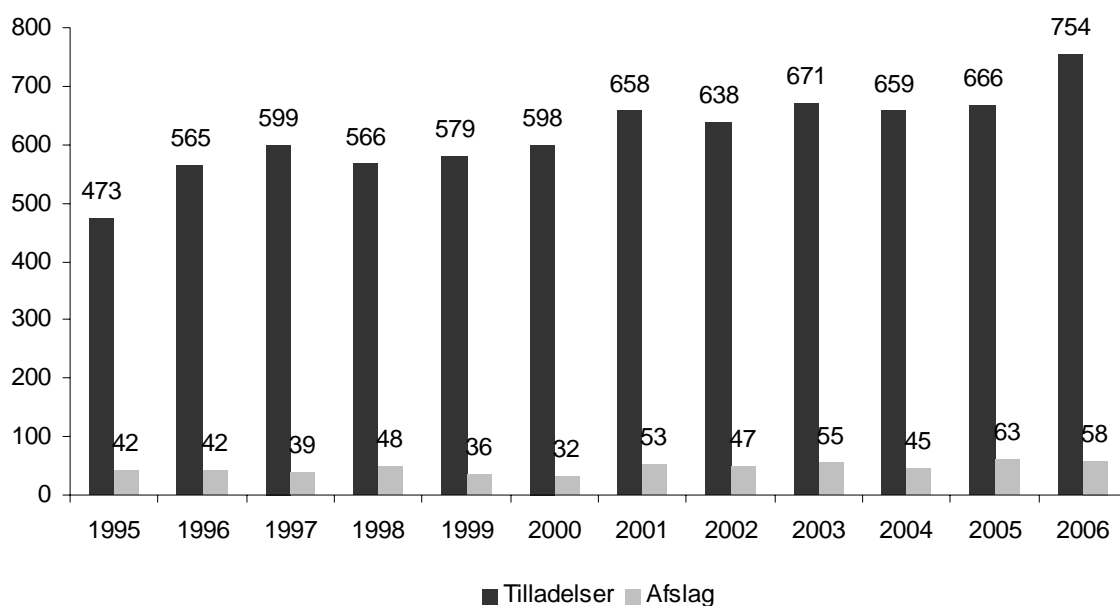
Antal ansøgninger om svangerskabsafbrydelse 1995 - 2006

Indtil 2000 var antallet af ansøgninger omkring 600 om året. Efter et spring op ad i 2001 lå antallet årligt omkring 700 ansøgninger, men er i 2006 steget til det hidtil højeste antal, 812.

Fordelt på tilladelser og afslag ser udviklingen således ud:

**Tilladelser og afslag i henhold til § 3, stk. 1, nr. 1-6
1995 - 2006**

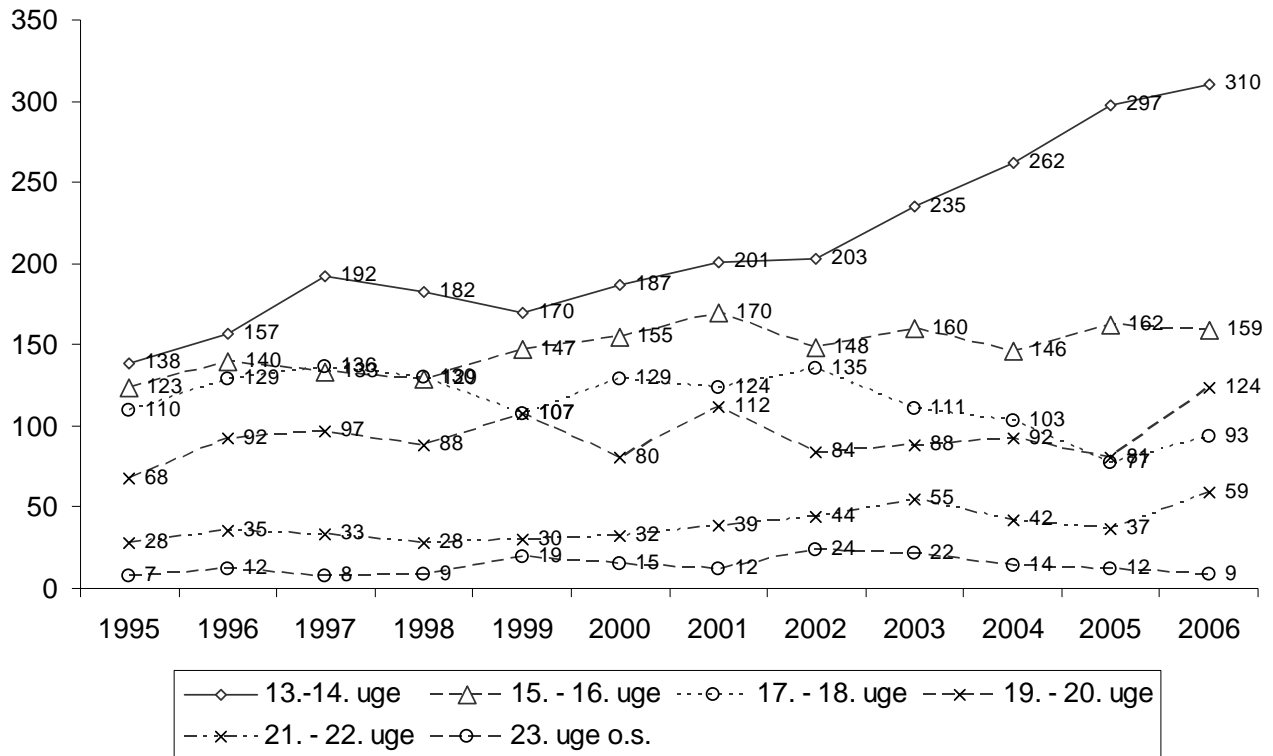
Der er i de senere år givet noget over 650 tilladelser om året. I 2006 er antallet steget til 754.

I forhold til 2005 er der givet 13 % flere tilladelser. Stigningen i antallet af tilladelser er imidlertid ujævnt fordelt i forhold til graviditetens alder, og falder hovedsageligt i gruppen af de meget sene aborter. Det er således bemærkelsesværdigt, at antallet af de meget sene aborter, såvel i 19.-20. uge, som i 21.- 22. uge er steget markant. Særlig markant er stigningen i 19.-20. uge, hvor der med enkelte udsving i mange år er givet 80 – 90 tilladelser årligt. I 2005 blev der givet 81 tilladelser. De 124 tilladelser i 2006 udgør således en stigning på 53 %. Gennemsnittet for årene 1999 – 2005 var 92 tilladelser. I forhold hertil er stigningen på næsten 35 %. Det er ikke muligt at sige hvorledes stigningen er fordelt på de forskellige indikationer, og således heller ikke i hvilket omfang den relaterer sig til § 3, stk. 1 nr. 3 (fare for misdannelser ved fosteret).

Der er også igen i år stigning i antallet af tilladelser i 13. – 14. uge, men stigningen er marginal (4,4 %). Antallet af tilladelser i 17.-18. uge har i de senere år vist fallende tendens, men er steget marginalt i 2006.

Den følgende figur viser udviklingen:

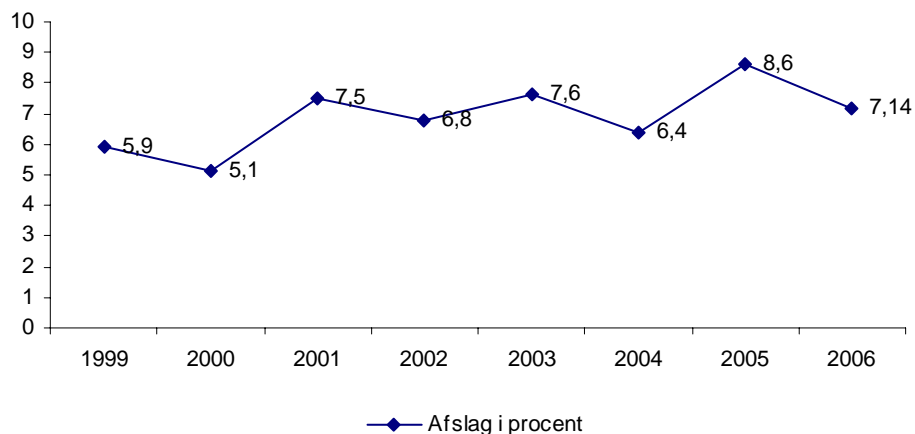
Antal tilladelser fordelt efter graviditetens alder 1995 - 2006

Der er igen i år en markant stigning i antallet af tilladelser i 13. – 14. uge. Antallet af tilladelser i 17. – 18. uge har i de senere år vist faldende tendens, men er steget marginalt i 2006. Bemærk at antallet af de meget sene aborter, såvel i 19.-20. uge, som i 21.- 22. uge er steget markant.

Andelen af ansøgninger, hvor der bliver givet afslag, ligger nogenlunde stabilt omkring 7 – 8 %.

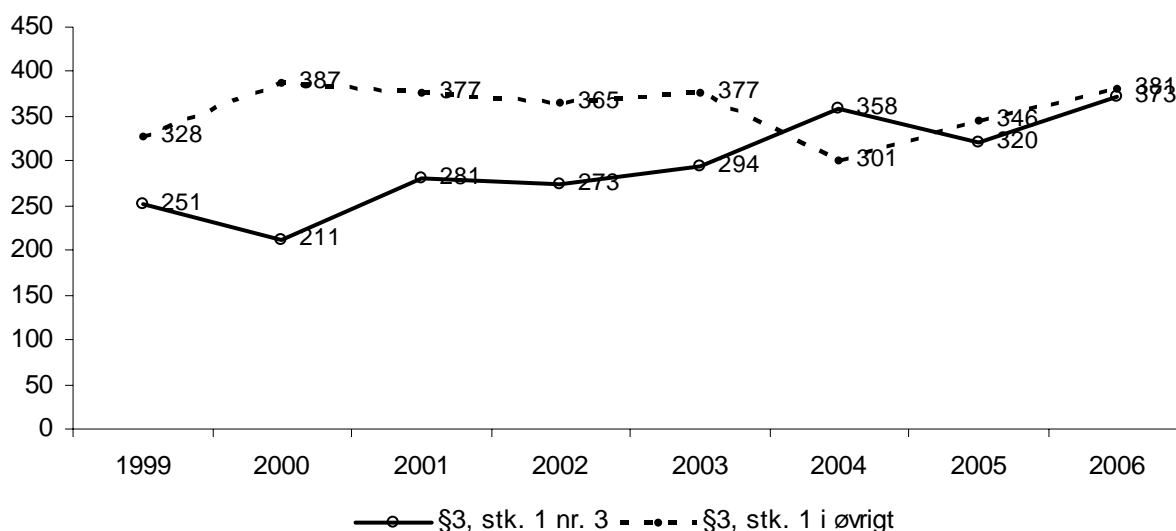
Afslag i procent af det samlede antal ansøgninger i henhold til § 3 1999 - 2000

Antallet af tilladelser i medfør af lovens § 3, stk. 1 nr. 3, fare for, at barnet vil blive født med en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, har gennem de senere år vist en tydeligt stigende tendens. Efter et fald i 2005 er antallet igen steget, fra 320 i 2005 til 373 i 2006, hvilket er 15 højere end i 2004, der med 358 tilladelsers ellers var det hidtil højeste antal. Den tidligere stigende tendens er således fortsat. Også antallet af tilladelser efter § 3, stk. 1, nr. 1 – 2 og nr. 4 – 6 viser igen en stigning.

Den følgende figur illustrerer udviklingen:

**Tilladelser efter § 3, stk. 1 nr. 3
og
tilladelser efter § 3, stk. 1 nr. 1-2 og nr. 4-6
1999 - 2006**

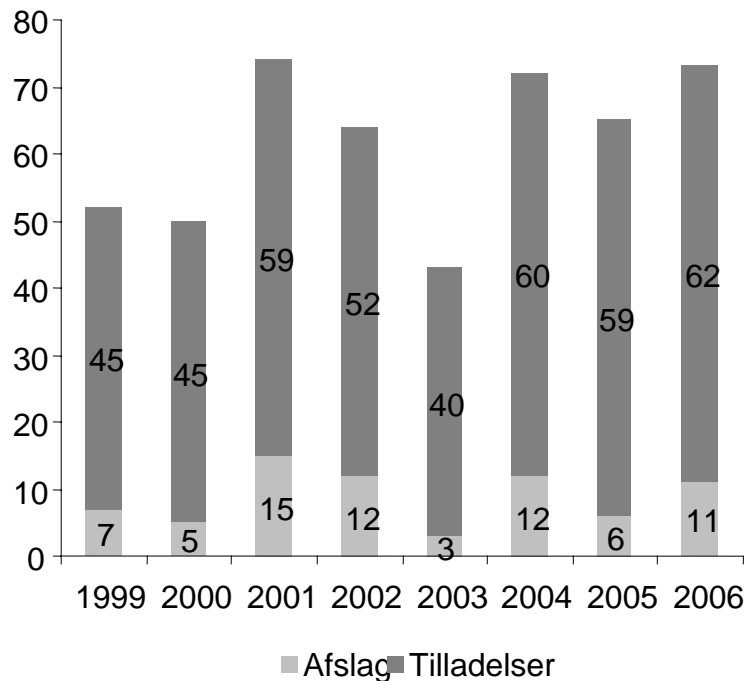

Antallet af tilladelser efter § 3, stk. 1, nr. 1 – 2 og nr. 4 – 6 viser fortsat stigning. Efter at være faldet fra 2004 til 2005 er der igen en stigning i antallet af tilladelser efter § 3, stk. 1, nr. 3. De 373 tilladelser er det hidtil højeste antal.

3.1.2 Ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren

Samrådene modtog i 2006 i alt 73 ansøgninger om tilladelse efter lovens § 6 til svangerskabsafbrydelse uden at der indhentes samtykke fra forældremyndighedens indehaver, eller om at tilladelse gives på trods af, at forældremyndighedens indehaver modsætter sig indgrebet. Der blev givet 62 tilladelser og 11 afslag. I den følgende figur vises antallet af tilladelser og afslag i tidsrummet 1999 – 2006.

Tilladelser og afslag efter § 6

Der var i 2006 lidt flere ansøgninger end i 2005. Der blev i 2006 givet 62 tilladelser.

Tilladelse er som i de tidligere år navnlig blevet givet til unge piger, der af religiøse eller etniske grunde ikke tør involvere forældrene, fordi der er en reel risiko for, at pigen udstødes af familien eller udsættes for fysisk eller psykisk overlast. Endvidere er der givet tilladelse til unge piger, der som følge af alvorlig uoverensstemmelse med forældrene ikke bor hjemme. Afslagene er givet til piger, der har et rimeligt forhold til forældrene, men som ikke ønsker at involvere forældrene, fordi de frygter, at forældrene vil blive skuffede eller vrede, når de erfarer om graviditeten.

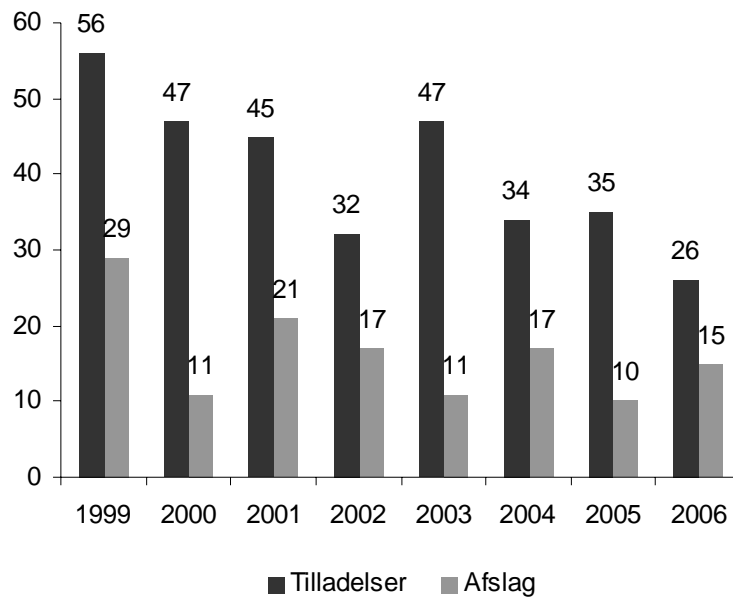
3.2. Fosterreduktion

Samrådene har i 2006 behandlet 18 sager om fosterreduktion. Der blev givet 17 tilladelser og 2 afslag. En af tilladelserne blev givet i medfør af § 3a, stk. 3, risiko for at fosteret ville få en legemlig eller sjælelig lidelse, resten efter § 3a stk. 2, med henblik på at formindske risikoen for de tilbageblevne fostre. I 2004 blev der fra lovens ikrafttræden den 1. juli 2004 givet 9 tilladelser og 1 afslag, i 2005 blev der givet 22 tilladelser og 1 afslag. Antallet af sager om fosterreduktion er således stadig omkring 20 om året.

3.3. Sterilisation

Samrådene har i 2006 modtaget i alt 41 anmodninger om tilladelse til sterilisation. Der blev givet 26 tilladelser og 15 afslag. Sagerne drejer sig som hidtil navnlig om mentalt handicappede unge piger, der ikke tåler P-piller, eller som har problemer med at administrere P-piller, typisk i forbindelse med, at de flytter fra hjemmet eller fra en institution til et bofællesskab.

**Sterilisation
Tilladelser og afslag
1999 - 2006**

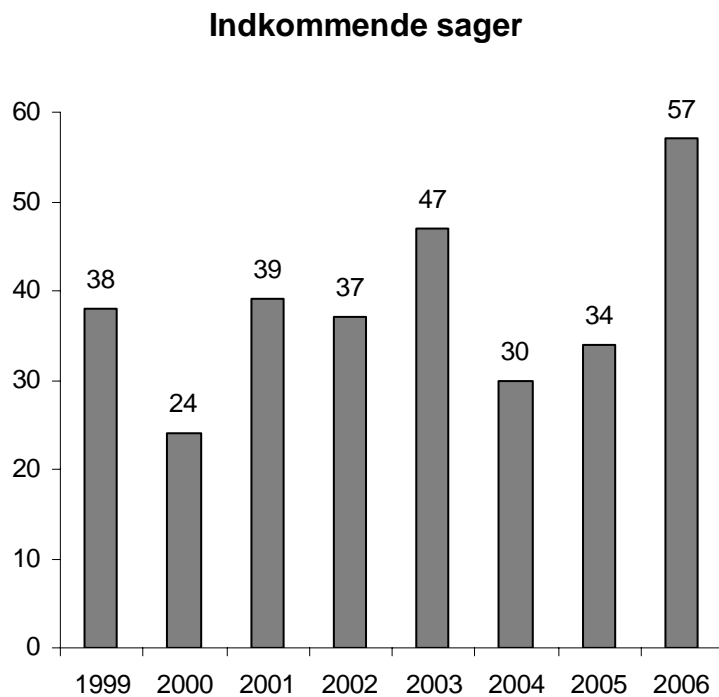

Antallet af tilladelser viser en svagt faldende tendens.

4. Ankenævnets virksomhed i 2006.

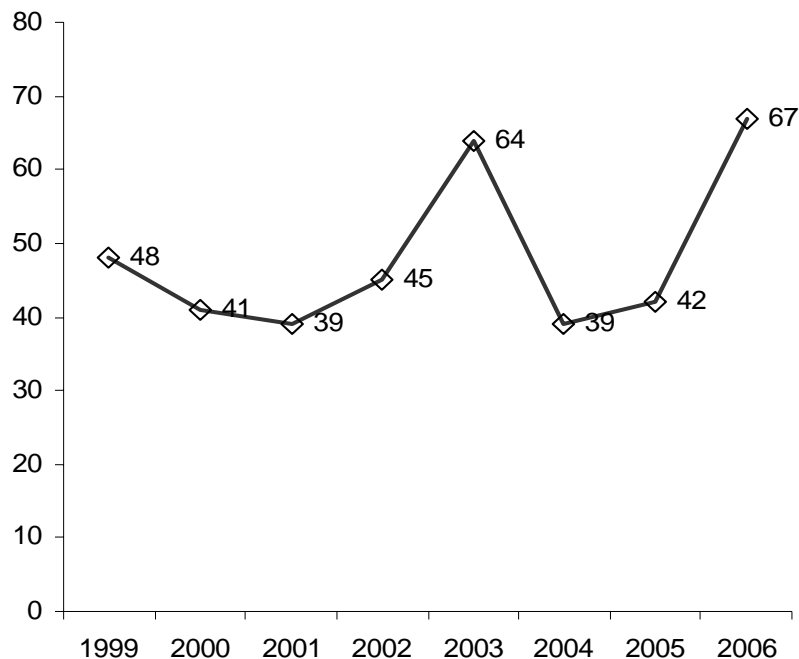
4.1. Ankesager

Ankenævnet har i 2006 modtaget 57 ankesager, fordelt med 48 sager vedrørende svangerskabsafbrydelse, 2 sager vedrørende fosterreduktion, heraf 1 tillige med en subsidiær anmodning om svangerskabsafbrydelse og 7 sager vedrørende sterilisation. 1 sag blev hjemvist til samrådet og 1 sag blev ikke behandlet, da anken blev frafaldet. Antallet af ankesager er i 2006 væsentligt højere end tidligere år, hvilket dels afspejler stigningen i sager for samrådene, dels skyldes, at en noget større andel af afslagene er blevet anket. De følgende figurer illustrerer udviklingen:

Figuren viser det samlede antal sager, dvs. såvel sager om svangerskabsafbrydelse, som sager om fosterreduktion og sterilisation. Der er væsentlige udsving fra år til år. De 57 sager, som Ankenævnet modtog i 2006, er det højeste antal, der hidtil er modtaget inden for et år.

Procentvis andel afslag der er anket

I 2006 blev over halvdelen af samrådenes afslag indbragt for ankenævnet.

I 11 af de 55 ankesager, som nævnet behandlede, dvs. 20 %, ændrede ankenævnet samrådets afgørelse og gav tilladelse.

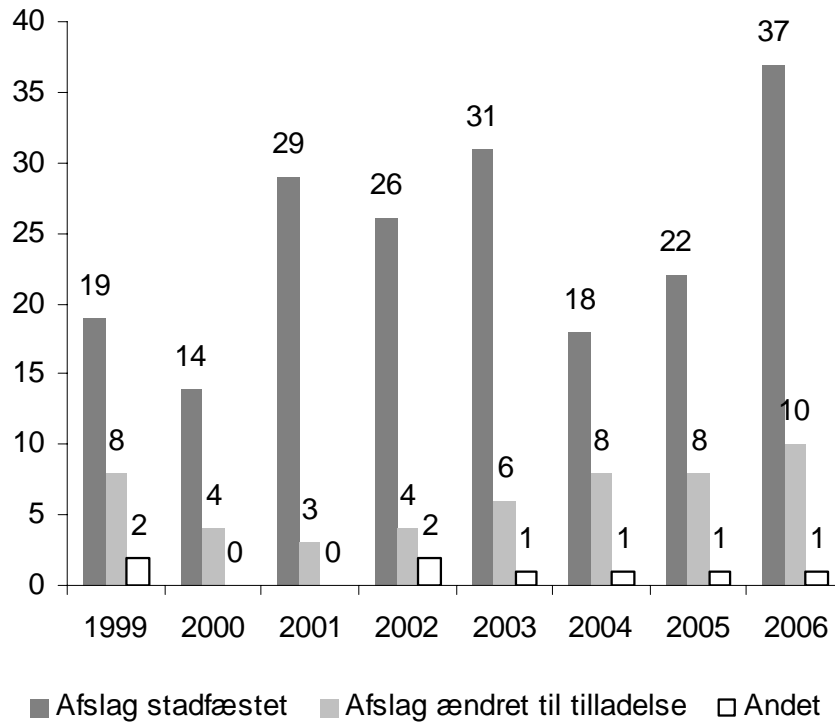
4.1.1 Svangerskabsafbrydelse

De 48 sager om svangerskabsafbrydelse fordeler sig på 45 sager om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter § 3 stk. 1 nr. 1 – 6 (tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter 12. uge), og 3 sager om tilladelse efter § 6, stk. 2 (tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden at indhente tilladelse fra forældremyndighedens indehaver). Ankenævnet har i 2006 ikke behandlet sager om tilladelse efter § 6, stk. 3 (tilladelse på trods af, at forældremyndighedsindehaveren nægter at give tilladelse). I 39 af sagerne (80 %) stadfæstede ankenævnet samrådets afgørelse. I 10 sager (21 %) ændrede ankenævnet samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse. 1 sag blev ikke afgjort i ankenævnet, idet anken blev trukket tilbage.

De enkelte sager er refereret nedenfor i afsnit 5.

Den følgende figur viser udviklingen i det årlige antal sager om svangerskabsafbrydelse, der er indbragt for ankenævnet i 1999 - 2006, opdelt på stadfæstelser, afslag og andet. "Andet" dækker bl.a. over de situationer, hvor sagen ikke er blevet behandlet i ankenævnet, f.eks. fordi anken tilbagekaldes, eller fordi samrådet efterfølgende har meddelt tilladelse.

Sager om svangerskabsafbrydelse indbragt for ankenævnet 1999 - 2006

4.1.1.1 Ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge

Sagerne fordeler sig således med hensyn til den påberåbte hjemmel og graviditetens længde:

Sager hvor ankenævnet stadfæstede samrådets afslag:

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel	Graviditetens længde
0-608-02-30/1	§ 3, stk. 1, nr. 3 + nr. 6	16. uge
0-608-02-31/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	22. uge
0-608-02-35/1	§ 3, stk. 1, nr. 5 + 6	17. uge
0-608-02-37/1	§ 3, stk. 1, nr. 3	20. uge
0-608-02-38/1	§ 3, stk. 3	24. uge
0-608-02-39/1	§ 3, stk. 3	24. uge
0-608-02-40/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	16. uge
0-608-02-41/1	§ 3, stk. 3	24. uge

0-608-02-45/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	23. uge
0-608-02-47/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	18. uge
0-608-02-50/1	§ 3, stk. 1, nr. 1 + 3 + 6	21. uge
0-608-02-51/1	§ 3, stk. 1, nr. 1 + 6	16. uge
0-608-02-52/1	§ 3, stk. 1, nr. 3	24 fulde uger
0-608-02-53/1	§ 3, stk. 1, nr. 5 + 6	20 fulde uger
0-608-02-55/1	§ 3, stk. 1, nr. 3	23. uge
0-608-02-56/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	15. uge
0-608-02-57/1	§ 3, stk. 1, nr. 6 + 3	23. uge (17 år)
0-608-02-58/1	§ 3, stk. 1, nr. 6 + 3	22. uge
0-608-02-59/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	16. uge
0-608-02-60/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	13 fulde uger
0-608-02-62/1	§ 3, stk. 1, nr. 2 + 3 og stk. 3	25. uge
0-608-02-63/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	23. uge
0-608-02-64/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	15. uge
0-608-02-65/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	16. uge
0-608-02-66/1	§ 3, stk. 3	24. uge
0-608-02-67/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	15. uge
0-608-02-68/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	17. uge
0-608-02-69/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	17. uge
0-608-02-70/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	18. uge
0-608-02-72/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	21. uge
0-608-02-73/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	17. uge
0-608-02-74/1	§ 3, stk. 1, nr. 5 + 6	21. uge
0-608-02-75/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	23 fulde uger
0-608-02-78/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	22. uge

Sager hvor ankenævnet gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse:

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel	Graviditetens længde
0-608-02-32/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	18. uge
0-608-02-36/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	15. uge
0-608-02-42/1	§ 3, stk. 1, nr. 1	17 fulde uger
0-608-02-44/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	22 fulde uger
0-608-02-46/1	§ 3, stk. 1, nr. 3	19. uge
0-608-02-49/1	§ 3, stk. 1, nr. 1	21. uge
0-608-02-54/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	17. uge
0-608-02-61/1	§ 3, stk. 1, nr. 6	23. uge
0-608-02-71/1	§ 3, stk. 1, nr. 1+5+6	22. uge
0-608-02-76/1	§ 3, stk. 1, nr. 5	21. uge

Sager, der ikke blev behandlet:

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel	Graviditetens længde
0-608-02-48/1	anken frafaldet	

4.1.1.2 Ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren

Ankenævnet behandlede i 2006 3 sager, der alle drejede sig om § 6, stk. 2, tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden at der indhentes samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden. I alle 3 sager stadfæstede ankenævnet samrådets afslag:

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel	Graviditetens længde
0-608-02-33/1	§ 6, stk. 2	Under 12. uge
0-608-02-34/1	§ 6, stk. 2	Under 12. uge
0-608-02-43/1	§ 6, stk. 2	Under 12. uge

4.1.2 Fosterreduktion

Ankenævnet behandlede i 2006 2 sager om fosterreduktion. I begge sager stadfæstede ankenævnet samrådets afslag. I begge sager var der tale om tvillingegraviditeter, hvor forældrene ønskede reduktion til ét foster af sociale grunde, hvilket loven ikke giver mulighed for.

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel	Graviditetens længde
0-608-04-18/1	§ 3, stk. 1, nr. 6 + 3a	16. uge
0-608-02-77/1	§ 3a	15. uge

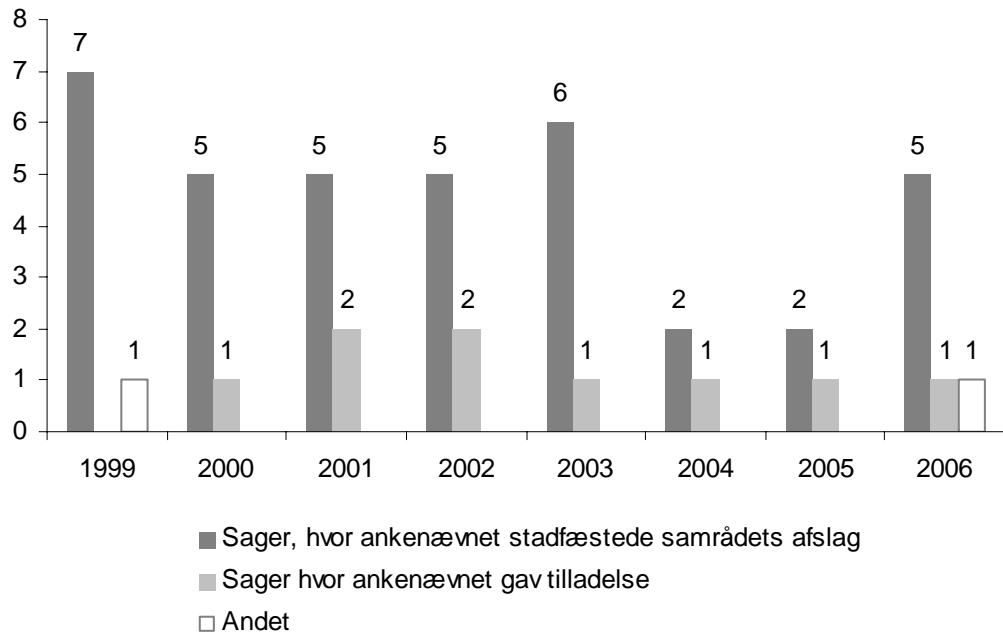
4.1.3 Sterilisation

Ankenævnet modtog i 2006 7 sager om tilladelse til sterilisation. Alle ansøgere var kvinder. 5 afslag blev stadfæstet, 1 blev ændret til tilladelse og en sag blev hjemvist til fornyet behandling.

De enkelte sager er refereret nedenfor i afsnit 5.2

Diagrammet viser udviklingen i det årlige antal sager om sterilisation indbragt for ankenævnet i 1999 - 2005, opdelt på stadfæstelser, afslag og andet. "Andet" dækker over de situationer, hvor sagen ikke bliver behandlet i ankenævnet, f.eks. fordi anken tilbagekaldes, eller fordi samrådet efterfølgende har meddelt tilladelse.

Sager om sterilisation indbragt for Ankenævnet 1999 - 2006

Sagerne fordeler sig således med hensyn til den påberåbte hjemmel:

Sager, hvor ankenævnet stadfæstede samrådets afslag:

Nævnets j.nr.	Den påberåbte hjemmel
0-608-03-6/1	§ 4, stk. 1, nr. 2
0-608-03-7/1	§ 4, stk. 1, nr. 2
0-608-03-8/1	§ 4, stk. 1, nr. 3 + 4
0-608-03-9/1	§ 4, stk. 1, nr. 2
0-608-03-10/1	§ 4, stk. 1, nr. 2

Sager hvor ankenævnet ændrede samrådets afslag og gav tilladelse til sterilisation:

0-608-03-12/1	§ 4, stk. 1, nr. 3
---------------	--------------------

Sager, der blev hjemvist:

0-608-03-11/1	hjemvist
---------------	----------

4.2 Sager indsendt til gennemsyn

Ankenævnet har på sine ordinære møder i 2006 gennemgået i alt 288 sager, svarende til 30 % af de ved samrådene behandlede sager. Ankenævnet havde bemærkninger til 38 sager (13 % af de indsendte). I 8 sager (2,8 %) gav ankenævnet udtryk for, at samrådet efter ankenævnets vurdering ikke burde have givet tilladelse. Der var tale om 4 tilladelser til svangerskabsafbrydelse efter § 3, 1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver efter § 6, stk. 2 og 3 tilladelser til sterilisation efter § 4. De øvrige bemærkninger vedrørte dels samrådenes sagsbehandling, dels den anførte hjemmel.

Antallet af sager, der har givet anledning til bemærkninger, ligger i år lidt højere end normalt. Det skal dog fremhæves, at antallet af sager, hvor ankenævnet mener, der ikke skulle være givet tilladelse, ligger på niveau med de tidligere år og er under 3 % af de gennemsete sager! Sterilisationssagerne giver som i 2005 anledning til særlig opmærksomhed, men det er i øvrigt også i år Ankenævnets opfattelse, at bemærkningerne er inden for det acceptable og forventelige.

Ankenævnet kan derfor konstatere, at sagsbehandlingen ved samrådene foregår i overensstemmelse med de givne retningslinier, og at der følges en ensartet praksis over hele landet.

4.2.1. Bemærkninger af generel interesse.

4.2.1.1. Ankenævnet har i en række sager fremhævet, at det er vigtigt at anføre den korrekte hjemmel. Samtlige de forhold, der kan støtte tilladelsen, bør fremhæves i begrundelsen og der bør henvises til alle bestemmelser, der kan begrunde tilladelsen. Forholdet er typisk det, at en tilladelse gives alene under henvisning til kvindens sociale forhold og den belastning barnet vil være for familien (§ 3, stk. 1 nr. 6), uanset at oplysningerne i sagen (tillige) peger på andre begrundelser, enten kvindens helbred (§ 3, stk. 1 nr. 1) eller hendes evne til at tage vare på et barn (§ 3, stk. 1 nr. 4 eller § 3, stk. 1 nr. 5). Navnlig i de tilfælde, hvor der gives tilladelse sent i graviditeten, er det vigtigt, at indikationen underbygges så fuldstændigt som muligt.

4.2.1.2 To sager hvor der er givet tilladelse efter § 3, stk. 1 nr. 3

Blandt de sager, som ankenævnet har gennemgået, er der to, der skal nævnes til generel orientering. I begge sager havde samrådet givet tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter § 3, stk. 1 nr. 3, idet der var fare for, at barnet ville få en alvorlig lidelse. Ankenævnet havde ingen bemærkninger til tilladelserne.

I den ene sag led fosterets morfar af Alport Syndrom og fosteret havde arvet dennes x-kromosom. Fosteret måtte derfor forudsiges at udvikle Alport Syndrom. Mænd med anlægget udvikler nyresvigt i tidlig alder, således at 90 % har nyresvigt ved 40-års alderen. Ud over nyresvigt er der progredierende høretab. Kvinden fik i 16. uge tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

I den anden sag var der i 13. uge påvist gastroschisis, dvs., at barnet ville blive født med en del af tarmene uden for huden. Forældrene blev informeret om, at lidelsen

kunne opereres og at ca. 90 – 95 % af børnene overlever operationen. At de overlevende vil 10 – 15 % have svære gastrointestinale symptomer i form af korttarmsyndrom. Kvinden fik i 13. uge tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

4.3. Møder med samrådene

Ankenævnet har ikke i 2006 afholdt møder med samrådene.

4.4 Andet.

4.4.1 Eksterne møder

Ankenævnet har i oktober 2006 afholdt et ”dialogmøde” med Dansk Selskab for Gynækologi og Obstetrik (DSGO) og Dansk Selskab for Medicinsk Genetik (DSMG). Mødet blev afholdt på initiativ af de to selskaber, med det formål at skabe dialog mellem selskaberne på den ene side og ankenævnet på den anden side, navnlig med henblik på, at man fra lægeside kunne yde den bedst mulige vejledning og rådgivning til patienterne og med henblik på, at give ankenævnet den bedst mulige forståelse for arbejdsvilkår og muligheder i forbindelse med diagnosticering, specielt for så vidt angår genetiske afvigelser.

4.4.2. Høringssvar m.v..

Ankenævnet har ikke afgivet høringssvar i 2006.

5. De konkrete sager

I det følgende gives et kort referat af de sager, som ankenævnet har behandlet i 2006. De sager, hvor ankenævnet har ændret samrådets afgørelse, er fremhævet med fed skrift i overskriften.

5.1. Sager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion.

0-608-02-30/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3 og 6

38-årig kvinde var gravid i 16. uge. Kvinden boede sammen med sin mand, med hvem hun i forvejen havde to piger på henholdsvis 11 og 13 år. Kvinden arbejdede på deltid som serviceleder og hendes mand havde sit eget firma, hvor hun også hjalp til. Parrets arbejdssituation var meget stresset og begge lagde stor arbejdskraft i firmaet. Kvinden anførte som begrundelse for sit ønske om tilladelse til abort, at hverken hun eller hendes mand ønskede flere børn, samt at hun hverken tidsmæssigt eller økonomisk ville kunne klare det. Hun

følte endvidere ikke, at hun fik nogen form for opbakning fra sin ægtefælle, idet han var fast besluttet på, at de ikke skulle have barnet. Efter at samrådet havde afslået hendes anmodning, havde hun skrevet et brev, hvoraf det bl.a. fremgik, at hun havde fået en indsprøjtning med binyrebarkhormon i forbindelse med behandlingen af en dårlig skulder. Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at parret havde en stor bolig, 2 velfungerende børn samt en rimelig økonomi. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt ikke, at kvindens generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet bemærkede endvidere at den omstændighed, at kvinden havde modtaget en indsprøjtning med binyrebarkhormon efter ankenævnets vurdering ikke medførte nogen risiko for fosteret, og kunne således ikke begrunde en tilladelse efter § 3, stk. 1, nr. 3.

0-608-02-31/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

23-årig kvinde var gravid i 22. uge. Kvinden boede alene med sin 3-årige søn. Faren til fosteret var en ekskæreste. Han kendte ikke til graviditeten. Kvinden var pt. på kontanthjælp, men havde planer om selv at finde et job snart. Når hendes søn var blevet lidt ældre, ville hun gerne starte på en uddannelse. Hun anførte som begrundelse for sit ønske om abort, at hun ikke magtede at være alene med endnu et barn. Hendes netværk var yderst spinkelt, men hendes far og hans kæreste havde givet udtryk for at de ville støtte hende, såfremt hun gennemførte graviditeten. Kvinden mente dog, at dette kun var ren moralsk støtte frem for konkret hjælp.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskrednen graviditeten er. Nævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet var således enig med samrådet i, at der i de oplyste sociale og psykiske forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt.

0-608-02-32/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

25-årig kvinde var gravid i 18. uge. Kvinden boede sammen med sin kæreste og et fælles barn på knapt 1 år. Kvinden var netop startet på et nyt job som souschef i en butikskæde, hvilket krævede, at hun arbejdede på skiftende tidspunkter. Hendes samlever var p.t. arbejdsløs efter lang tids sygdom. Han havde i forvejen 2 børn, hvoraf han havde den ene på samvær, en datter på 7 år, hver 2. weekend. Parforholdet led under, at hendes kæreste havde svært ved at klare den uro og stress, der fulgte med ved at have et lille barn, og de frygtede begge, at det ville komme til at gå ud over de 2 børn de i forvejen havde. Samleveren havde en mistanke om, at han led af ADHD (DAMP) og at dette kunne forklare hans voldsomme temperament. Han frygtede, at han ikke kunne magte at skulle passe endnu en baby og kvinden ville også være bekymret for at skulle overlade ansvaret for 2 små børn til ham. Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet lagde i sin begrundelse vægt på oplysningerne om familiens samlede situation, herunder at faderen til barnet var arbejdsløs efter lang tids sygdom, at han havde et voldsomt temperament, samt at han havde symptomer på ADHD, og at begge havde udtrykt bekymring for, om faderen i sin nuværende situation ville kunne magte omsorgen for endnu et barn. Ankenævnet fandt således, at det af hensyn til den samlede belastning af familien og omsorgen for det fælles barn og samleverens datter, måtte anses for påkrævet, at

svangerskabet blev afbrudt. Ankenævnet vurderede på denne baggrund, at betingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 6 var til stede.

0-608-02-33/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke § 6, stk. 1 og 2

16-årig pige var blevet gravid med sin 19-årige kæreste. Hun boede hjemme hos sine forældre sammen med 3 af sine 4 søskende. Pigen havde ca. ½ år tidligere med sine forældres samtykke, fået tilladelse til en sen abort. Efter dette begyndte hun på p-piller uden forældrenes viden herom. Hun beskrev sit forhold til forældrene og søskende som dårligt samt at forholdet til forældrene var blevet endnu værre, siden hun fik foretaget aborten. Hun frygtede forældrenes reaktion, og var bange for, at faren kunne finde på at sende hende til Thailand, hvor hun havde slægtninge.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse idet der blev lagt vægt på at hun var 16 år og boede hjemme hos sine forældre. Nævnet bemærkede at der efter nævnets praksis kun gives tilladelse, hvis der på grund af uoverensstemmelser ikke har været forbindelse mellem pigen og forældrene igennem længere tid, eller hvis der er helt bestemte grunde til at tro, at forældrenes reaktion vil medføre, at kvinden vil lide alvorlig fysisk eller psykisk overlast. Ankenævnet fandt således ikke, at konsekvenserne af den forventede reaktion fra pigens forældre var så alvorlig, at disse betingelser var opfyldt.

0-608-02-34/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke § 6, stk. 1 og 2

15årig pige var blevet gravid med sin jævnaldrende kæreste. Hun boede hjemme hos sine forældre sammen med sine 2 søskende. Familien havde været igennem et svært år, idet pigens bror havde været alvorligt syg og hun følte derfor, at familien havde brug for ro. Forholdet til forældrene var ikke særlig tæt og hun frygtede, at dette ville betyde, at hun aldrig ville få et dybere forhold til dem, samt at hun nu ville miste deres tillid fuldstændig. Moderen havde tidligere mistet et barn og var derfor modstander af abort, ligesom faren var modstander heraf pga. sin religion. Hun var derfor bange for forældrenes reaktion, specielt farens, idet han ud fra det oplyste havde et voldsomt temperament og kunne blive hidsig og måske voldelig.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at pigen var 15 år og boede hjemme hos sine forældre. Ankenævnet bemærkede, at efter nævnets praksis gives der kun tilladelse, hvis der på grund af uoverensstemmelser ikke har været forbindelse mellem pigen og forældrene igennem længere tid, eller hvis der er helt bestemte grunde til at tro, at forældrenes reaktion vil medføre, at kvinden vil lide alvorlig fysisk eller psykisk overlast. Ankenævnet fandt således ikke, at konsekvenserne af den forventede reaktion fra forældrene var så alvorlig, at disse betingelser var opfyldt.

0-608-02-35/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 6, stk. 1, nr. 5 og 6

22-årig kvinde var gravid i 17. uge. Kvinden var gift med faren til barnet som hun havde kendt i 1½ år. De var blevet gift ca. 2 måneder tidligere. Parret havde en lejet lejlighed, men havde siden brylluppet boet hjemme hos mandens forældre fordi de ønskede det. Dette medførte imidlertid en række problemer mellem kvinden og svigerforældrene, hvorfor kvinden til sidst, efter stort pres fra svigerforældrene, valgte at flytte hjem til sin mor. Kvinden ønskede ikke længere at leve sammen med sin mand, medmindre han valgte sine forældre fra. Kvinden havde afsluttet HG og herefter arbejdet i bl.a. butik og rengørings-

firma sammen med sin mand, men dette job var nu opsagt. Kvinden forventede, at manden ville vælge sine forældre frem for hende, såfremt han blev stillet overfor dette ultimatum. Barnet var oprindeligt et ønskebarn, men som situationen var nu, ønskede hun ikke barnet. Hun følte ikke, at det var godt for et barn at vokse op uden sin far, ligesom hun heller ikke følte sig klar til at skulle være alene med ansvaret for et barn. Kvinden frygtede endvidere problemer med sin mand, idet han formentlig ville blive ved med at dukke op i hendes liv for at se barnet. Endelig anførte hun at hun ikke nogen bolig, idet hun ikke har råd til den hidtidige fælles lejlighed. Af den psykiatriske speciallægeerklæring fremgik, at hun vurderes som sort/hvid tænkende og umoden, med manglende affekt med den aktuelt ret belastede situation, og det vurderes at hun nok ville have vanskeligt ved at varetage et barns tarv på nuværende tidspunkt.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden havde en lejlighed, at hun havde en uddannelse og at hun indtil for nylig havde haft tilknytning til arbejdsmarkedet. Ankenævnet var endvidere enig i samrådets begrundelse og fandt således ikke, at hendes generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-36/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 5 og 6

22-årig kvinde var gravid i 15 fulde uger. Kvinden var blevet gravid med sin 25-årige kæreste. Han boede i Esbjerg, mens kvinden selv boede på Fyn. Både kvindens opvækst og skolegang var beskrevet som belastet, idet hun bl.a. havde haft en voldelig far, der indtil hans død truede kvinden og hendes mor. Kvinden boede pt. hjemme hos sin mor og stedfar, idet hun ikke kunne betale den sin husleje og ikke havde råd til mad. Hun var tidligere startet på en række forskellige uddannelser, men var sprunget fra dem alle efter relativ kort tid. Hun arbejdede nu som deltidsansat i en supermarkedskæde og det var meningen, at hun skulle tage en HG og derefter starte som elev der. Som begrundelse for sit ønske om abort, havde hun anført, at ingen af dem ønskede barnet, samt at hun ville blive alene med barnet. Hun følte sig ikke parat til at få et barn endnu.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet fandt, at kvinden befandt sig i en særdeles vanskelig og sårbar situation, såvel økonomisk som boligmæssigt, og at hun for tiden næppe vil være i stand til at tage vare på et barn på forsvarlig måde. Ankenævnet lagde således vægt på, at kvinden i forvejen var belastet af usikre boligforhold og dårlig økonomi, samt det forhold, at hun efter afsluttet folkeskoleforløb, ikke havde formået at skabe en fast struktur i sin tilværelse, men tværtimod opgivet flere uddannelsesforløb umiddelbart efter hun var påbegyndt, ligesom hun havde skiftet bolig adskillige gange.

0-608-02-37/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr.

3

36-årig kvinde var gravid i 20. uge. Kvinden søgte om tilladelse til svangerskabsafbrydelse, idet der var konstateret Klinefeltermosaik XXY hos fosteret.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at følgerne af Klinefelters syndrom, efter ankenævnets vurdering, ikke er så alvorlige, at betingelserne for abort efter § 3, stk. 1 nr. 3 med sikkerhed er opfyldt. I kvindens tilfælde var der desuden tale om en mosaik med ca. 20 pct. korrekte gener, hvilket efter nævnets vurdering alt andet lige betyder, at følgerne vil blive mindre udtalte. På denne baggrund og henset til den fremskredne graviditet fandt ankenævnet ikke, at der var en fare for, at barnet vil få en legemlig eller sjælelig lidelse, der var så alvorlig, at den kunne begrunde tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-38/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 3

13-årig pige var gravid i 24. uge. Pigen boede hjemme hos sin mor og stedfar sammen med sin bror. Hun gik i 7. klasse og havde planer om at starte på gymnasiet efter 9. klasse. Faren til barnet var hendes 16-årige. Kæresten var bekendt med graviditeten, men han havde ikke fortalt sine forældre det, da han var bange og godt vidste, at det var ulovligt at have seksuelt samkvem med en pige under 15 år. Pigen forventede ikke, at få nogen form for støtte fra ham i forbindelse med fødsel og opfostring af barnet. Pigens familie var for nylig flyttet i et nyt hus og familiens økonomi var bl.a. derfor meget anstrengt. Hun havde et godt forhold til sine forældre og de havde også lovet at hjælpe og støtte hende med barnet om end de på nuværende tidspunkt, ikke følte at de havde overskuddet. Pigen led af diabetes og forældrene havde givet udtryk for, at hun havde svært ved at tage sygdommen alvorligt. Hun havde således indenfor de sidste par år været indlagt på grund af hendes diabetes, og den var generelt dårligt reguleret. Som begrundelse for sit ønske om abort, havde hun anført, at hun ikke kunne overskue at skulle have et barn samt at hun ikke følte sig i stand til at tage vare på det. Der til kom risikoen for komplikationer som følge af hendes diabetes.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at et foster, der kommer til verden ved en naturlig fødsel i 24. svangerskabsuge eller senere, antages at være levedygtigt. Pigen var gravid i 24. uge. Da fosteret således var levedygtigt, kunne der efter lovens § 3, stk. 3 ikke gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet bemærkede endvidere, at der ikke var oplysninger om, at der skulle være risiko for, at barnet vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

0-608-02-39/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 3

15-årig pige var gravid i 24. uge. Pigen boede hjemme hos sine forældre sammen med sin lillesøster. Hun gik i 9. klasse og havde planer om at starte på handelsskole efter sommerferien. Faren til barnet var hendes 19-årige kæreste. Kæresten havde efter pigens oplysninger forstyrrelser i personligheds-strukturen med DAMP, Asberger og cerebral dysfunktion. Han havde et voldsomt temperament og havde modtaget to voldsdomme, hvoraf han pt. netop var begyndt at afsone den sidste. Han ønskede ikke barnet, men havde tilkendegivet, at han ville hjælpe til, hvis hun fik barnet. Pigen havde et godt forhold til sine forældre og de havde også lovet at hjælpe og støtte hende med barnet. Som begrundelse for sit ønske om abort, har hun anført, at hun ikke følte sig klar til at få et barn, idet hun ikke kunne forestille sig selv som mor.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at et foster, der kommer til verden ved en naturlig fødsel i 24. svangerskabsuge eller senere, antages at være levedygtigt. Pigen var gravid i 24. uge. Da fosteret således var levedygtigt, kunne der efter lovens § 3, stk. 3 ikke gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet bemærkede endvidere, at der ikke var oplysninger om, at der skulle være risiko for, at barnet vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

0-608-02-40/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

37-årig kvinde var gravid i 16. uge. Hun boede sammen med sin ægtefælle, med hvem hun i forvejen havde to små piger. Kvinden havde som begrundelse for sit ønske om tilladelse til svangerskabsafbrydelse anført, at hverken hun eller hendes mand kunne overskue at få flere børn. Kvinden beskrev, at hun var helt alene om at passe hjemmet og børnene, samtidig med at hun arbejdede. Hendes mand var tømrer og brugte en stor del af sin fritid på sine

fritidsinteresser. Hun havde endvidere anført som begrundelse for sit ønske, at hendes arbejdssituation var meget presset for tiden, idet der pt. var en fyringsrunde. Hun følte sig derfor meget belastet og kunne ikke på nogen måde forestille sig, hvordan hun skulle tage sig af et lille barn.

Kvindens læge havde efterfølgende i et brev fremhævet, at det varede urimeligt længe inden kvinden blev indkaldt til scanning og at hun kunne have nået svangerskabsafbrydelse inden udløbet af 12. uge, hvis hun var blevet visiteret straks.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at både kvinden og hendes mand fremstod som socialt velfungerende med gode økonomiske, boligmæssige og helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt ikke, at kvindens generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet bemærkede endvidere, at loven ikke indeholdt mulighed for tilladelse til svangerskabsafbrydelse på baggrund af en eventuel forsinkelse i sagsbehandlingen/behandlingen på sygehuset.

0-608-02-41/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3 og § 3, stk. 3

30-årig kvinde var gravid i 24. uge. Kvinden kom fra Thailand. Hun var dansk gift og havde boet i Danmark i mindre end et år. Hun talte kun sparsomt dansk og lige så sparsomt engelsk. Hun gik pt. på sprogskole. Det var ved scanning blevet påvist, at fosteret havde en dobbeltsidig læbeganespalte med en stor gabende midtlinie defekt under næsen. Det var ved skanningen ikke muligt at se næsebor i den flade næse, men næsebenet var intakt. Både kvinden og hendes mand ønskede aborten. Som begrundelse for dette ønske, anførte hun misdannelsen og den omfattende rekonstruktion, der ville komme på tale, samt at man ikke med sikkerhed havde kunnet udelukke andre misdannelser. Endelig havde hun anført, at det i forvejen var vanskeligt for hende at komme ud på arbejdsmarkedet og at de langvarige behandlinger med hospitalsindlæggelser sammen med barnet ville gøre det endnu vanskeligere. Hun følte derfor at det ville påvirke hendes tilværelse væsentligt, såfremt hun skulle føde barnet.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at den omstændighed, at kvindens integration på arbejdsmarkedet vanskeliggjordes som følge af de behandlinger barnet skulle gennemgå i de første leveår, ikke på det fremskredne tidspunkt kunne begrunde tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter lovens § 3, stk. 1 nr. 6. Ankenævnet bemærkede endvidere, at på tidspunktet, hvor ankenævnet behandlede sagen, var fosteret levedygtigt, og nævnet afslog således også anmodningen om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter lovens § 3, stk. 3.

0-608-02-42/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 1

26-årig kvinde var gravid i 17 fulde uger. Kvinden var gravid med sin mand. Hun var oprindeligt fra Canada, men flyttede til Danmark på grund af sin danske mand. De arbejdede begge fuldtid, hendes mand med 12-timers vagter og hun selv arbejdede nogle uger op til 70 timer. De boede i et andelsrækkehus og deres økonomi var udmærket. Parret havde aldrig ønsket sig børn og hun

var bange for, at hun slet ikke magtede ansvaret. Hverken kvinden eller manden følte, at der var plads til børn i ægteskabet. Hun frygtede, at ægteskabet ikke ville holde til et barn og hun var overbevist om, at hun ville komme til at stå alene med ansvaret. Efter at hun modtog oplysningen om, at samrådet havde givet afslag på hendes anmodning om tilladelse til abort, reagerede hun kraftigt, hvilket resulterede i, at hun blev akut indlagt på lukket psykiatrisk afsnit. Foranlediget heraf havde samrådet indhentet en fornyet vurdering fra

speciallæge i psykiatri. Af speciallægeerklæringen fremgik, at hun havde udviklet en krisereaktion af nær-psykotisk sværhedsgrad og med betragtelig risiko for selvmutilerende handlinger. Det konkluderes endvidere, at et fortsat svangerskab i alvorlig grad ville true hendes sjælelige helbred.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet var enig med samrådet i, at kvinden havde gode sociale forhold og at hendes sociale forhold ikke kunne begrunde, at der blev givet tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet lagde imidlertid vægt på oplysningerne om kvindens kraftige psykiske reaktion på samrådets afslag og vurderede på grundlag af den psykiatriske speciallægeerklæring, at svangerskabet ville medføre fare for forringelse af hendes helbred, på grund af truende sjælelig sygdom.

0-608-02-43/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke § 6, stk. 1 og 2

15-årig pige var blevet gravid med sin 16-årige kæreste. Pigen gik i 9. klasse. Hun havde siden skoleårets start boet hos sin tante og onkel, idet hun havde haft store vanskeligheder i sit forhold til sin mor. Pigens forældre var skilt og indtil for kort tid siden, havde hun ikke nogen kontakt til sin far, idet hendes mor ikke ønskede det. Begge forældrene var stærkt troende katolikker. Pigens mor var imidlertid skiftet til buddhisme. Pigen selv var protestant, men ønskede at konvertere til katolicismen. Barnets fars forældre var også stærkt troende katolikker. Pigens mor drev en restaurant, som tog det meste af hendes tid og siden hun overtog den, havde kontakten imellem hende og datteren været meget dårlig. Pigen frygtede sin mors reaktion, idet hun følte, at moren havde meget vanskeligt ved at udtrykke sine følelser og at det ofte endte med, at hun blev yderst temperamentsfuld og råbte. Pigen forklarede, at moren tidligere havde forgrebet sig fysisk på hende.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet det bemærkedes at der efter ankenævnets praksis kun gives tilladelse, hvis der på grund af uoverensstemmelser ikke har været forbindelse mellem pigen og forældrene igennem længere tid, hvis der ikke kan opnås kontakt til forældrene, for eksempel fordi de er bortrejst eller forsvundet, eller hvis der er helt bestemte grunde til at tro, at forældrenes reaktion vil medføre, at pigen vil lide alvorlig fysisk eller psykisk overlast. Nævnet fandt ikke, at konsekvenserne af den forventede reaktion fra pigens mor var så alvorlig, at disse betingelser var opfyldt.

0-608-02-44/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

28-årig kvinde var gravid i 22 fulde uger. Kvinden boede sammen med sin 8-årige datter. Hun havde egen lejlighed og gode boligforhold. Hun havde også en datter på ca. 2 år, som bor hos sin far, og som ikke havde besøgt hende i hendes hjem igennem knapt 1 år. Kvinden havde nu gennem statsamtet fået tilkendt samvær og skulle netop til at starte dette samvær op. Faren til hendes kommende barn var hendes 25-årige kæreste. Han havde tidligere udtalt, at han ville støtte hende, uanset hvad hun valgte at gøre. Det fremgik imidlertid af et brev, hun senere hen havde skrevet sammen med en sundhedsplejerske, at hun siden samrådets afslag, havde smidt ham ud af sin lejlighed, idet hun ikke mente, at han ville kunne støtte hende, når han både drak og røg hash. Kvinden havde siden hun var 25 år modtaget pension som følge af epilepsi. Hendes 8-årige datter led også af epilepsi og havde som følge heraf indlæringsvanskeligheder og problemer med balancen. Datteren var i aflastning hver anden weekend. Kvinden havde et godt forhold til sin mor og hun havde endvidere 2 gode veninder, der støtter hende. Udover dem var hendes netværk spinkelt. Hun havde en stor gæld, som hendes eksmand og far til hendes yngste datter, havde stiftet i hendes navn. Det fremgik endvidere, at han havde været voldelig over for kvinden og at

hun i forbindelse med samlivsophævelsen blev smidt ud af lejligheden sammen med hendes store datter, mens hun måtte efterlade sin mindste datter og siden af frygt for følgerne afgive forældremyndigheden. Hun oplyste, at hun siden havde været udsat for trusler og været bortført af 3 rockere. Efter dette var hun på druk i 2 måneder og ude af stand til at tage sig af den ældste datter. Som begrundelse for sit ønske om tilladelse til abort anførte hun, at hun hverken fysisk eller psykisk ville kunne klare omsorgen for endnu et barn, og at hun skulle bruge store ressourcer på at etablere et forhold til sin yngste datter.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse idet nævnet vurderede, at kvinden var uden væsentlige ressourcer og at hun var psykisk påvirket af mange voldsomme oplevelser. Ankenævnet fandt på denne baggrund, at gennemførelsen af svangerskabet og omsorgen for endnu et barn ville medføre en så ekstraordinær alvorlig belastning, at det på trods af den fremskredne graviditet af hensyn til kvinden, og til omsorgen for de øvrige børn var påkrævet, at graviditeten blev afbrudt. Ankenævnet lagde vægt på, at hun i forvejen havde 2 små børn, hvoraf det ene som følge af sygdom krævede særlig omsorg, og hvor hun netop nu stod overfor en stor udfordring, ved at skulle etablere kontakt til det andet. Ankenævnet havde endvidere lagt vægt på, at kvinden kun havde et begrænset netværk til at støtte i omsorgen for børnene, samt på oplysningerne om hendes sygdom.

0-608-02-45/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

45-årig kvinde var gravid i 23. uge. Kvinden boede sammen med sin 48-årige samlever med hvem hun i forvejen havde to døtre på henholdsvis 16 og 17 år. Som begrundelse for sit ønske om tilladelse til svangerskabsafbrydelse har hun anført, at både hun og hendes mand følte sig for gamle til at begynde forfra med endnu et barn. Hun mente, at det ville være meget ødelæggende for familien og frygtede for sine døtres reaktion på graviditeten. Farmoderen var død og de øvrige bedsteforældre var mellem 76 og 83 år. Hun havde således ikke lyst til at have endnu et barn.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet nævnet bemærkede at der ikke var grundlag for at antage, at fosteret var levedygtigt før i 24. uge. Nævnet bemærkede dog, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Efter udløbet af 18. – 20. uge gives der således ikke tilladelse af sociale årsager, med mindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Kvinden var gravid i 23. uge og havde gode sociale forhold. Ankenævnet fandt således ikke, at der forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt.

0-608-02-46/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3

38-årig kvinde var gravid i 19. uge. Kvinden boede sammen med sin mand og Deres 3 børn på henholdsvis 3, 10 og 12 år. Kvinden kom oprindeligt til Danmark fra Zambia i 1986 og havde siden haft skiftende arbejde med bl.a. rengøring og som frisør. Hun havde pt. natarbejde med rengøring, men var ved at åbne sin egen butik. Kvindens tre børn trivedes alle godt, og både parrets økonomiske og boligmæssige forhold var gode. Kvinden var i 1997 blevet smittet med HIV som hun var i medicinsk behandling for. Kvinden var på det pågældende hospital blevet oplyst om, at det ene af de præparater, hun var i behandling med – Stocrin – kunne være skadeligt for fosteret. Kvinden havde taget dette præparat de første 26 dage af graviditeten. Hun ønskede at få barnet, men ikke hvis fosteret havde taget skade. Samrådet begrundede afslaget med at risikoen for fosterskader på grund af antiviral be-

handling måtte anses for yderst beskeden og samrådet fandt således ikke at dette forhold kunne give anledning til abort.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Efter oplysninger, som ankenævnet havde indhentet, var der ved dyreforsøg med Stocrin konstateret betydelig risiko for neuralrørsdefekter af varierende sværhedsgrad. Der forelå i sagens natur ikke forsøg på mennesker, men der var konkrete eksempler på, at kvinder, der havde taget Stocrin under graviditeten, havde født børn med neuralrørsdefekter, og det frarådedes derfor kvinder at tage stoffet under graviditeten. Ankenævnet bemærkede at da erfaringsmaterialet var begrænset, var det på tidspunktet ikke muligt at sige noget om, hvor stor risikoen var. Ud fra den foreliggende dokumentation om den fosterskadelige effekt fandt ankenævnet, at der var stor sandsynlighed for, at de følger, der var konstateret ved dyreforsøg, også gjorde sig gældende for mennesker. Nævnet bemærkede endvidere, at ikke alle neuralrørsdefekter med sikkerhed konstateres ved scanning eller anden foster diagnostik og vurderede på denne baggrund, at der, uanset normale fund ved scanningen, var fare for, at barnet ville få en alvorlig legemlig lidelse.

0-608-02-47/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse

19-årig kvinde var gravid i 18. uge. Faren til barnet var kvindens jævnaldrende kæreste med hvem hun også boede sammen med. Parret havde kendt hinanden i 2 år. Han var ved at være færdig med en uddannelse som chauffør og kvinden var uddannet social- og sundhedshjælper. Hun arbejdede pt. som afløser på et plejehjem, men regnede med at blive tilbudt en fast stilling til efteråret. Hun var vokset op hos sine forældre, indtil de blev skilt. Forældrenes skilsmisse skyldtes bl.a., at faren havde haft et misbrug af alkohol. Efter skilsmissen boede hun sin mor. Kvinden havde et godt forhold til sin mor og hun ønskede, at kvinden skulle beholde barnet. Kvinden havde også god støtte i sin mormor og kærestens mor. Kvinden anførte som begrundelse for sit ønske om abort, at hun følte sig for ung til at være mor og at hverken hun eller kæresten følte, at der var plads til et barn i deres liv. Kvinden frygtede endvidere, at hun ikke ville blive fastansat, hvis hun var gravid og at hendes økonomi dermed ville forringes. Både kvinden og hendes kæreste havde planer om videreuddannelse.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at parret havde en rimelig lejlighed, at kvinden havde en uddannelse samt en rimelig økonomi. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt således ikke, at kvindens generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-48/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse

Kvinden fortrød sin anke før ankenævnet fik behandlet sagen.

0-608-02-49/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 1

40-årig kvinde var gravid i 21. uge. Faren til barnet var kvindens mand som hun boede sammen med og med hvem hun i forvejen havde to børn på henholdsvis 14 og 18 år. Parret boede i et parcelhus og havde en fornuftig økonomi. Kvinden arbejdede i en kantine, mens hendes mand arbejdede som elektriker. Som begrundelse for sit ønske om abort anførte kvinden bl.a., at hun var bange for sit helbred. Hun havde således i forbindelse med sin sidste graviditet fået mange åreknuder og var også blevet opereret herfor, dog uden den store effekt. Hun havde endvidere haft to blodpropper i sit ene ben, senest i marts 2006,

hvorfor hun nu var i behandling med blodfortyndende medicin. Kvinden frygtede at få flere blodpropper og i værste fald ikke at kunne være der for sine børn.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet var enig med samrådet i, at kvinden havde gode sociale forhold og at disse ikke kunne begrunde en tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Ankenævnet lagde imidlertid lagt vægt på oplysningerne om kvindens meget høje risiko for at få blodpropper i såvel benene som andre steder i kroppen, og vurderede på grundlag heraf, at svangerskabet ville medføre fare for forringelse af kvindens helbred, på grund af truende legemlig sygdom. Betingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 1, vurderedes derfor at være til stede.

0-608-02-50/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 1 + 3 + 6

38-årig kvinde var gravid i 21. uge. Kvinden boede sammen med sin mand og deres fælles barn på 2 år. De beskrev selv deres familie som meget velfungerende, at de havde både gode sociale og økonomiske forhold samt at graviditeten var planlagt. Parret havde imidlertid ved skanning fået at vide, at fosteret havde en underudvikling af venstre hånd, idet det manglede mellemhånd og fingre. Derudover var fosteret så vidt man kunne konstatere helt normalt. Parret mente ikke at kunne indpasse omsorgen og den ekstra byrde ansvaret for et handicappet barn ville være i deres travle hverdag, hvor de begge på skift jævnligt var fraværende på rejser. De frygtede, at presset ville ødelægge familien, til skade for deres datter. Parret havde i e-mail af 16. juni 2006 beskrevet de erfaringer manden har haft i forbindelse med sin opvækst i et hjem, hvor både mor og far var handicappede. Kvindens egen barndom var præget af, at hendes mor havde et alkohol- og pillemisbrug. De havde således begge været omgivet af sygdom og problemer gennem deres opvækst og de var begge sikre på, at de ikke kunne klare mere sygdom, og derfor heller ikke et handicappet barn.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse. Ankenævnet fandt ikke grund til at antage, at svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet ville bevirke nogen risiko for forringelse af kvindens fysiske eller psykiske helbred. Ankenævnet lagde vægt på, at hun bortset fra den øjeblikkelige kriseprægede reaktion, var såvel fysisk som psykisk sund og rask. Nævnet var endvidere enig med samrådet i, at det forhold, at fosteret manglede det meste af venstre hånd ikke var et handicap, der var så alvorligt, at det kunne begrunde en tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3. Ankenævnet var endvidere enig med samrådet i, at opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn ikke kunne begrunde, at svangerskabet afbrydes. Nævnet lagde vægt på, at parret havde gode økonomiske, sociale og boligmæssige forhold. Nævnet lagde endvidere vægt på, at omsorgen for et barn med det fundne handicap, ikke ville være væsentligt mere belastende for familien end omsorgen for et normalt barn.

0-608-02-51/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 1 + 6

30-årig kvinde var gravid i 16. uge. Faren til barnet var hendes ekskæreste. Kvinden boede i en 3-værelses andelslejlighed i Malmø, men arbejdede i København. Hun havde haft jobbet gennem de sidste 4 år. Graviditeten var ikke planlagt, men kvinden og barnets far havde besluttet at beholde det. Kvindens kæreste var i mellemtiden flyttet fra hende og hun ønskede derfor ikke at fortsætte graviditeten alene. Ekskæresten havde udtrykt, at han ikke ønskede at have noget at gøre med hverken kvinden eller barnet. Kvinden var som teenager, blevet mobbet og hun havde som følge heraf lav selvværdsfølelse. Efterfølgende udviklede hun en depression med angst- og tvangssymptomer, som hun blev behandlet for. Kvinden udviklede endvidere en spiseforstyrrelse. Af den psykiatriske speciallægeerklæring fremgik det, at hun ikke havde tegn på en ny depression. Kvindens forhold til sine forældre havde tidligere været dårligt, men efter at hun for en del år siden havde konfronter-

ret sin far, havde forholdet til begge hendes forældre været godt. Kvinden havde som begrundelse for sit abortønske anført, at hun på ingen måde ønskede at stå alene med et barn, idet hun ikke følte, at hun ville kunne klare det. Hun frygtede endvidere, at hun ville gå ned psykisk, hvis hun fik et afslag.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der på det foreliggende grundlag ikke var grund til at antage, at svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet ville bevirke en sådan fare for forringelse af kvindens fysiske eller psykiske helbred at tilladelse til svangerskabsafbrydelse kunne meddeles. Ankenævnet lagde vægt på, at kvinden bortset fra den øjeblikkelige krisepregede reaktion, var såvel fysisk som psykisk sund og rask. Ankenævnet var endvidere enig med samrådet i, at kvindens sociale forhold ikke var så belastede, at de kunne begrunde, at svangerskabet blev afbrudt. Ankenævnet lagde vægt på, at kvinden havde gode økonomiske, sociale og boligmæssige forhold.

0-608-02-52/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3

31-årig kvinde var gravid i 24 fulde uger. Det var netop blevet konstateret, at kvindens barn havde Down's Syndrom (trisomi 21) samt abnorme hjerteklapper.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at et foster i almindelighed anses for levedygtigt fra lidt før udgangen af 24. uge. Nævnet bemærkede, at i det konkrete tilfælde ville fosteret, hvis det på det pågældende tidspunkt kom til verden ved en naturlig fødsel, sandsynligvis ikke være levedygtigt som følge af den konstaterede hjertefejl. Imidlertid var tilstanden ikke uforenelig med liv, såfremt graviditeten blev gennemført, idet den konstaterede hjertelidelse på det tidspunkt ville kunne behandles ved operation. På denne baggrund var ankenævnet enig med samrådet i, at de konstaterede lidelser ikke var så alvorlige, at de kunne begrunde tilladelse til svangerskabsafbrydelse i 24. uge, nu fulde 24 uger.

0-608-02-53/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 5 + 6

18-årig kvinde var gravid i 20 fulde uger. Kvinden boede hjemme hos sin mor. Hun var født og opvokset i Thailand hos thailandske forældre. Forældrene blev imidlertid skilt, da hun var 8 år og moren flyttede til Danmark mens kvinden selv boede sammen med sin far og to brødre, indtil hun blev 16 år, hvor hun flyttede hjem til Deres mor i Danmark. Kvinden havde således fået en midlertidig opholdstilladelse, der var afhængig af, at hun inden marts 2009 afsluttede en 9. eller 10. klasses eksamen. Kvinden gik pt. i skole og planlagde at starte i 9. klasse efter sommerferien. Bagefter ville hun gerne uddanne sig inden for hotelbranchen. Kvinden og hendes mor bor i en 2-værelses lejlighed og moren havde et rengøringsjob. Det var kvindens mor, der forsørgede hende. Faren til hendes barn var hendes 26-årige kæreste, der ligeledes kom fra Thailand. Han havde opholdstilladelse i Danmark og var pt. uddannelsessøgende. Parret havde ikke planer om at flytte sammen og kvinden var ikke sikker på, at kæresten ikke ville forlade hende, såfremt hun fik barnet. Han var bekendt med graviditeten, men havde ladet det være op til kvinden at beslutte, om hvorvidt hun skulle få en abort. Som begrundelse for sit ønske om tilladelse til abort, anførte kvinden, at hun følte sig for ung og umoden til at skulle være mor, samt at hun ved gennemførelse af graviditeten ikke ville kunne gennemføre 9. klasse og at hun derved risikerede at blive udvist at Danmark. Kvinden frygtede, at hun i Thailand ikke ville kunne klare sig, idet hun havde et spinkelt netværk. I forvejen var det hendes to brødre der forsørgede deres far. Begge kvindens brødre havde også deres egne familier, som de også skulle forsørge. Kvinden oplyste, at grunden til at hendes mor flyttede til Danmark, ved skilsmissen var at, det var svært for en enlig mor at klare sig i Thailand.

Af den psykiatriske speciallægeerklæring fremgik det, at hun vurderes som meget umoden, uselvstændig og ureflekteret i forhold til hendes alder og de sociale komplikationer, det kunne give hende at være gravid på nuværende tidspunkt.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskrednen graviditeten er. Nævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge således ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtalte at det havde stor forståelse for kvindens situation, men at det var enigt med samrådet i, at der i de oplyste sociale og psykiske forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt.

0-608-02-54/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

23-årig kvinde var gravid i 16. uge. Kvinden boede pt. hjemme hos sin mor, idet hun pga. uoverensstemmelse med faren til barnet var fraflyttet deres fælles lejlighed. Efter kvinden var blevet student i 2005, påbegyndte hun jurastudiet, men stoppede igen, idet studiet ikke levede op til hendes forventninger. Hun skulle nu til at begynde på RUC og skulle derfor flytte fra Fyn til enten Roskilde eller København. Hendes eneste indkomst var SU. Hun havde kendt faren til barnet siden december 2005 og flyttede sammen med ham i april 2006. Kvinden beskrev, at grunden til at hun havde ophævet samlivet var, at faren til barnet havde opført sig meget aggressiv og kontrollerende over for hende og hun følte, at han var utilregnelig. Hun oplyste, at han tidligere var straffet for vold. Kvinden følte således ikke, at hun kunne få et barn med en mand, der havde udøvet psykisk terror over for hende. Hun frygtede, at han ville fortsætte med at opsøge hende og hun kunne ikke se, hvordan et samarbejde om barnet og samkvem skulle kunne fungere.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet lagde vægt på, at kvinden var uden fast bopæl og med ringe indtægt. Nævnet bemærkede endvidere at efter oplysningerne om kvindens samlever og hans adfærd over for hende, kunne hendes frygt for hans fremtidige adfærd over for hende og barnet ikke afvises som ubegrundet og efter en samlet vurdering af kvindens situation, fandt Ankenævnet at betingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 6 var til stede.

0-608-02-55/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3

29-årig kvinde var gravid i 23. uge. Hun havde netop fået konstateret, at fosteret havde Turners Syndrom. Ved gennemscanning på Rigshospitalet havde man ikke kunne konstatere andre lidelser.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på at der efter ankenævnets praksis stilles større krav til alvoren af de konstaterede misdannelser eller defekter, jo længere fremskrednen graviditeten er. På denne baggrund var ankenævnet enigt i samrådets begrundelse og kunne henholde sig dertil.

0-608-02-56/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

29-årig kvinde var gravid i 15. uge. Kvinden var uddannet sygeplejerske og boede i egen 4-værelses lejlighed. Ved siden af sit arbejde som sygeplejerske, var hun ved at uddanne sig som NLP terapeut. Faren til hendes barn var hendes 32-årige ekskæreste. Kvinden havde kendt ham i ca. 1 år, da hun blev gravid. Graviditeten var uplanlagt, men parret blev

enige om at gennemføre den, da de begge ønskede børn. Forholdet holdt imidlertid ikke og han havde overfor kvinden givet udtryk for, at han ikke ønskede barnet. Kvinden mente ikke, at han ville bidrage til forældreskabet, såfremt hun fik barnet. Kvinden havde et godt netværk bestående af familie og venner, som, hun var sikker på, ville støtte hende, såfremt hun fik barnet. Kvinden følte dog ikke, at hun havde ressourcer til at være enlig mor og hun mente ikke, at den reelle støtte fra hendes forældre ville være stor, idet de begge havde fuldtidsjobs.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet nævnet ikke fandt, at kvindens sociale forhold var så belastede, at de kunne begrunde, at svangerskabet blev afbrudt. Ankenævnet lagde vægt på, at hun havde en god uddannelse samt arbejde, at hun havde gode økonomiske, sociale og boligmæssige forhold samt et godt netværk.

0-608-02-57/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3 + 6

17-årig pige var gravid i 23. uge. Pigen boede hjemme hos sin mor sammen med sine to yngre søstre. Hun var født og opvokset i Thailand hos thailandske forældre. Forældrene blev imidlertid skilt, og moren flyttede til Danmark med pigens yngste lillesøster, mens hun og hendes ældste lillesøster blev i Thailand. Pigen havde selv været i Danmark i ca. 2 år. Hun havde netop afsluttet 9. klasse og det var meningen, at hun skulle starte i 10. klasse. Bagefter ville hun gerne læse HH. Hun havde ikke noget fast forhold til faren til barnet og hun havde heller ikke kontakt til ham. Han var således ikke bekendt med graviditeten og pigen beskrev ham som en, der ikke kunne tage ansvar. Pigen havde ikke nogen venner, som hun var fortrolig med, men hun havde et tæt forhold til hendes mor. Pigen følte ikke, at hun var i stand til at sørge for et barn og hendes mor frygtede, at det var hende, der skulle tage sig af det. Moren havde natarbejde og hun kunne ikke se, hvordan hun skulle klare et 4. barn.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet det bemærkedes, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Efter udløbet af 18.-20. uge gives der således ikke tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for pigens situation, men nævnet var enig med samrådet i, at der i de oplyste sociale forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt. Ankenævnet fandt dog ikke grundlag for at antage, at fosteret var levedygtigt før i 24. uge.

0-608-02-58/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 3 + 6

26-årig kvinde var gravid i 22. uge. Kvinden var født og opvokset i Kina hos kinesiske forældre. Hendes forældre blev imidlertid skilt, da hun var 17 år, og hun startede på dette tidspunkt på skole i Europa, hvor hun læste i 2½ år. Hun mødte sin mand under dette ophold, idet de arbejdede sammen. Parret flyttede siden hen til Danmark, hvor kvinden nu havde læst økonomi igennem de sidste 3 år. Kvindens mand var uddannet ingeniør. Han havde siden en ulykke ikke været i stand til at arbejde og modtog derfor sygedagpenge, mens han søgte flexjob. Siden kvinden blev gravid, havde hun ikke været i stand til at arbejde og hendes eneste indtægt var derfor hendes SU. Da graviditeten blev konstateret, var det kvindens ønske at få en abort, men hendes mand ønskede barnet og hun valgte derfor at beholde det. Siden var deres forhold gået i stykker og de var blevet enige om, at de skulle skilles. Manden havde fået deres fælles lejlighed, mens kvinden boede midlertidigt hos en veninde. Hendes lejlighed var på 60 m² og kvinden rådede over stuen. Kvinden var blevet

skrevet op i et boligselskab, men hun vidste ikke, hvornår hun kunne få sin egen lejlighed. Kvinden ønskede ikke barnet og kunne slet ikke se, hvordan hun skulle være i stand til at klare det alene. Hun følte desuden ikke, at et barn skulle vokse op uden en far.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet det bemærkedes, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Efter udløbet af 18.-20. uge gives der således ikke tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for kvindens situation, men nævnet var enig med samrådet i, at der i de oplyste sociale og psykiske forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt. Ankenævnet fandt dog ikke grundlag for at antage, at fosteret var levedygtigt før i 24. uge.

0-608-02-59/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

40-årig kvinde var gravid i 16. uge. Hun boede sammen med faren til barnet, med hvem hun i forvejen havde to børn på henholdsvis 10 og 14 år. Familien boede på et nedlagt landbrug, som var nyindrettet og præcis som de havde ønsket sig. Det fremgik af sagen, at de havde et godt forhold, en sund økonomi og at deres børn var velfungerende. Parret havde imidlertid for flere år siden besluttet dem for, at de ikke ville have flere børn, hvorfor de absolut ikke ønsker dette barn. Kvinden følte således ikke, at de havde hverken lysten eller de fysiske og psykiske kræfter til endnu et barn. De var begge overbeviste om, at de ikke ville kunne elske det nye barn og at det ville ende med, at de gik fra hinanden, såfremt de fik barnet.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt at kvindens familie fremstod som socialt velfungerende med gode økonomiske, boligmæssige og helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt derfor ikke, at kvindens generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-60/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

39-årig kvinde var gravid i 13 fulde uger. Kvinden var gift og boede sammen med faren til barnet, med hvem hun i forvejen havde to børn på henholdsvis 9 og 13 år. Parret havde et godt forhold, en sund økonomi og deres børn var velfungerende. Kvinden arbejdede på deltid som marketingsassistent og hendes mand havde sit eget IT-firma. Graviditeten var uplanlagt og de havde begge været meget i tvivl om, hvorvidt de ønskede barnet. Efter mange overvejelser var de dog blevet enige om, at en abort var den bedste løsning. Parret havde været bekendt med graviditeten siden 8./9. graviditetsuge, men inden beslutningen blev taget definitivt, var graviditeten så langt fremskreden, at 12. svangerskabsuge var passeret. De frygtede begge, at det ville ende med, at de gik fra hinanden, hvis svangerskabet ikke blev afbrudt og at det derfor ville gå ud over deres to børn og deres tilværelse.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden og hendes familie var socialt velfungerende med gode økonomiske, boligmæssige og helbredsmæssige forhold. Kvinden levede i et stabilt parforhold og ankenævnet fandt ikke grundlag for at antage, at det af hensyn til opretholdelsen af hjemmet eller hensynet til parrets øvrige børn var påkrævet, at graviditeten blev afbrudt. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse.

0-608-02-61/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

27-årig kvinde var gravid i 23. uge. Kvinden var født og opvokset i Kina hos kinesiske forældre. Hun tog en teknisk uddannelse i Kina og arbejdede efterfølgende i 2 år på skolen. Hensigten var, at hun ville spare penge sammen, så hun kunne komme til Danmark for at få en IT-uddannelse. Kvinden kom her til landet i august 2004 via et kinesisk firma. Det viste sig imidlertid, at hun ikke skulle starte på en IT-uddannelse som lovet, men i stedet på en slags familiehøjskole. I september 2005 lykkedes det hende at blive optaget på en anden uddannelse, men dumpede desværre eksamenen. Kvinden havde siden februar 2006 haft problemer med sin opholdstilladelse og hun vidste ikke, hvad der var sket. Hun havde således oplyst, at hun flere gange havde forsøgt at kontakte udlændingestyrelsen for at få sin opholdstilladelse forlænget, men uden at modtage noget svar herpå. Kvinden havde nu i en periode arbejdet som stuepige og boet hos forskellige bekendte. Ca. 2 uger før ankenævnets behandling og sagen blev hun anholdt af politiet og havde siden været varetægtsfængslet som følge af den manglende opholdstilladelse. Hun var på tidspunktet indsat i Vestre Fængsel og stod for at skulle udvises, men hun vidste ikke hvornår. Kvinden havde gennem nogen tid vidst, at hun var gravid, men troede ikke at hun kunne gå til læge, når hun ikke havde noget sygesikringsbevis. Det var først da hun blev indsat i fængslet at hun kom til en læge og der blev straks søgt om tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Faren til barnet var en kinesisk mand, som hun havde et kortvarigt forhold til. Han var rejst tilbage til Kina og hun havde ikke mulighed for at kontakte ham.

Kvinden havde i et brev til Ankenævnet beskrevet forholdene i Kina for en gravid, ugift kvinde. Kvinden beskrev bl.a., at det er ulovligt for en ugift kvinde at få et barn, at hendes far, der var statsansat, ville miste sit job, at hendes graviditet ville blive registreret som en forbrydelse, hvilket ville betyde, at hun ikke kunne få et arbejde bagefter. Kvinden ønskede således ikke barnet og kunne slet ikke se, hvordan hun skulle være i stand til at klare det alene. Kvinden gjorde endvidere rede for, hvorledes ugifte kinesiske kvinder føder i dølgsmål og sætter det nyfødte barn ud i naturen, hvor det bliver overladt til sin egen skæbne og gav udtryk for, at hun følte sig presset til at gøre det samme.

Socialforvaltningen havde i et notat skrevet: "Opringning fra ... Vestre Fængsel, der oplyser, at de er meget bekymrede for De har nu anbragt hende i overvåget celle, idet hun er begyndt at banke hovedet ind i væggen og slå sig i maven."

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet havde indhentet oplysninger om forholdene i Kina, bl.a. Flygtningenævnets baggrundsmateriale om Kina, bilagsnummer 192 "Country Reports on Human Rights Practices" fra US department of State. På baggrund af dette kunne Ankenævnet ikke afvise, at kvindens oplysninger om konsekvenserne for hende i Kina var korrekte. Nævnet udtalte således at henset til kvindens øjeblikkelige situation, herunder udsigten til at hun skulle udvises og til konsekvenserne for hende i Kina, fandt Ankenævnet på denne baggrund, at gennemførelsen af svangerskabet og omsorgen for et barn ville medføre en så ekstraordinær alvorlig belastning, at det på trods af den fremskredne graviditet af hensyn til hende, var påkrævet, at graviditeten blev afbrudt.

0-608-02-62/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 3 (§ 3, stk. 1, nr. 2 + 3)

17-årig pige var gravid i 25. uge. Pigen boede hjemme hos sine forældre sammen med sin lillebror. Hun skulle netop til at starte i gymnasiet, men havde udsat dette, idet hun ville afvente samrådets afgørelse. Hun beskrev et godt forhold til sine forældre, der altid havde støttet hende. Pigen og hendes kæreste havde været sammen i 7 måneder, men de havde kun været sammen seksuelt et par gange i starten af deres forhold, hvorfor han ikke kunne være faren. Pigen fortalte, at hun tidligere på året var blevet voldtaget, men at hun ikke

havde turdet fortælle det til nogen, da hun følte sig skamfuld. Graviditeten var en følge af voldtægten, og hun kunne nu slet ikke forholde sig til at skulle have et barn, som var resultatet af en voldtægt. Hun var sikker på, at det skulle bortadopteres, hvis hun blev nødt til at føde det. Pigen frygtede alligevel for sine fremtidsplaner og for om hun nogensinde skulle få lyst til at få børn igen.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at pigen var gravid i 25. uge og fosteret derfor måtte antages at være levedygtigt. Da der ikke var oplysninger om, at der skulle være risiko for, at barnet ville få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, kunne der, uanset at betingelserne i lovens § 3, stk. 1 nr. 2 var til stede, allerede som følge af fosterets levedygtighed ikke gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-63/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

41-årig kvinde var gravid i 23. uge. Kvinden boede sammen med faren til barnet, med hvem hun i forvejen havde to børn på henholdsvis 9 og 14 år. Kvinden havde i 2002 været udsat for en ulykke, som havde nedsat hendes fysiske og psykiske funktionsevne, og hun led muligvis som følge heraf af et posttraumatisk hjernesyndrom. Kvinden mente ikke, at hun kunne varetage omsorgen for endnu et barn, navnlig ikke uden at det gik ud over deres andre børn.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Efter udløbet af 18.-20. uge gives der således ikke tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for kvindens situation, men var enig med samrådet i, at selv om der var flere forhold, der vanskeliggjorde hendes evne til at tage vare på endnu et barn, var forholdene ikke af sådan en sværhedsgrad, at det gav indikation for svangerskabsafbrydelse på et så sent tidspunkt i graviditeten.

0-608-02-64/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

35-årig kvinde var gravid i 15. uge. Kvinden og faderen til barnet havde boet sammen i ca. 16 år. De havde i forvejen to børn på henholdsvis 9 og 6 år. De havde en sund økonomi, boede i eget hus, og deres børn var velfungerende. Kvinden arbejdede for tiden som vikar i en kommune, og hendes mand havde ansættelse som ingeniør. Graviditeten var ikke planlagt, og de var enige om, at de ikke ønskede barnet, da endnu et barn ville være for stor en belastning for familien, navnlig fordi familien lige nu var belastet af en ombygning og fordi parrets forhold var skrantende.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvindens familie fremstod som socialt velfungerende med gode økonomiske, boligmæssige og helbreds-mæssige forhold. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt, at kvindens generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-65/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

27-årig kvinde var gravid i 16. uge. På det tidspunkt hvor hun var blevet gravid, boede hun sammen med sin kæreste, som også var far til barnet. Graviditeten var til en vis grad planlagt. Inden graviditeten blev konstateret havde parret imidlertid bestemt at slutte forholdet

og de boede ikke længere sammen. Kvinden var fraflyttet kærestens lejlighed og boede midlertidigt hos sin bror og svigerinde. Hun håbede, at hun snart fik sin egen lejlighed. Kvinden regnede ikke med nogen støtte eller interesse fra faderen til barnet, men havde støtte fra sin bror og svigerinde, ligesom hun havde en mindre kreds af veninder, som hun havde kendt i mange år. Kvinden var oprindeligt butiksuddannet, men arbejdede som postbud. Hun havde givet udtryk for, at hun, såfremt hun skulle gennemføre svangerskabet, ville bortadoptere det. Hun ønskede dog ikke at sætte et barn i verden, som skulle leve med at være bortadopteret.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden fremstod som en ressourcestærk kvinde, der var socialt velfungerende med gode økonomiske, og helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var således enigt i samrådets begrundelse og fandt, at kvindens generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-66/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 3

19-årig kvinde var gravid i 24. uge. Kvinden boede i en 1-værelses lejlighed sammen med sin jævnaldrende kæreste, som var far til barnet. Parret havde gået i folkeskole sammen og de havde været kæresten i ca. 8 måneder. Efter 10. klasse var kvinden påbegyndt både HHX og HG men endte med at droppe ud igen af begge uddannelser. I denne periode begyndte forholdet til kvindens forældre at gå skævt og hun havde en periode, hvor hun misbrugte amfetamin. Dette endte med, at hun i starten af dette år forsøgte at begå selvmord ved at tage et glas piller. Der var til brug for sagen indhentet en psykiatrisk speciallægeerklæring. Det fremgik heraf, at kvinden fremtrådte umoden, krisepræget og med abstrakte selvmordsovervejelser, at hun ikke aktuelt fremstod selvmordsfarlig, men at en vis risiko for selvskadelig adfærd ikke kunne udelukkes, såfremt hun fik afslag. Ingen af parterne ønskede barnet, men kvindens kæreste havde tilkendegivet, at han ville hjælpe til, hvis hun fik barnet. Kvinden havde inden for den sidste tid fået et godt forhold til sine forældre og de havde også lovet at hjælpe og støtte hende med barnet. Som begrundelse for sit ønske om abort, havde kvinden bl.a. anført, at hun ikke følte sig klar til at få et barn, idet hun overhovedet ikke kunne forestille sig selv som mor. Kvinden var også bange for endnu en gang at miste kontrollen over sig selv.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at et foster, der kommer til verden ved en naturlig fødsel i 24. svangerskabsuge eller senere, antages at være levedygtigt. Kvinden var gravid i 24. uge. Da fosteret således antages at være levedygtigt, kunne der efter lovens § 3, stk. 3 ikke gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Det bemærkedes, at der ikke var oplysninger om, at der skulle være risiko for, at barnet ville få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

0-608-02-67/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

29-årig kvinde var gravid i 15. uge. Kvinden havde kendt sin mand i 8 år og det var også ham der var far til barnet. Kvinden følte at forholdet var godt, men et par måneder tidligere var manden flyttet fra hende, idet han ønskede sin frihed tilbage og havde brug for at tænke over sin tilværelse. Kvinden boede pt. i en lejlighed, mens hendes mand efter separationen havde opholdt sig i Malmø. Da kvinden havde fortalt ham om graviditeten, var han imidlertid kommet tilbage til Danmark. Kvinden var uddannet og arbejdede som lærer, mens hendes mand var ansat i en bank. Hun havde et godt forhold til sine forældre og søskende og hun var sikker på, at de ville støtte hende i forhold til barnet uanset hvad. Kvinden følte, at

det var et dårligt tidspunkt at få et barn på, og hun ville også være ked af at skulle være alene med et barn. Samtidig var hun i tvivl, om hvorvidt hun kunne gennemføre en abort. Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden fremstod som en socialt velfungerende, ressourcestærk kvinde, med rimelige økonomi, og gode helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var på denne baggrund enig i samrådets begrundelse og fandt, at kvindens generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-68/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

28-årig kvinde var gravid i 17. uge. På det tidspunkt, hvor kvinden var blevet gravid, boede hun sammen med sin daværende kæreste, der var far til barnet. Kvinden valgte imidlertid at afbryde forholdet ca. en måned tidligere og parret var ikke længere på talefod, tværtimod havde han siden bruddet chikaneret kvinden. Ekskæresten kendte ikke til graviditeten og kvinden ønskede at det forblev sådan. Kvinden var uddannet pædagog og arbejdede på en døgninstitution for vanskelige unge drenge. Dette arbejde indebar bl.a. magtanvendelse, hvilket vanskeligt kunne forenes med en graviditet. Kvinden frygtede derfor, at hun ikke kunne fortsætte sit arbejde, hvis hun var gravid. Også efterfølgende mente hun, at det ville blive et problem, idet der var mange døgnvagter, hvilket ikke kunne lade sig gøre som enlig mor. Kvinden var netop flyttet i en stor lejlighed sammen med en veninde og hun ville ikke have råd til at blive i denne, såfremt hun fik barnet. Kvinden havde et godt forhold til sin familie, men hun regnede ikke med nogen form for støtte fra dem. Som begrundelse for sit ønske om abort, havde hun anført, at hun slet ikke kunne overskue, hvordan hun i sin situation skulle kunne klare det alene. Derudover ønskede hun ikke at være bundet til sin ekskæreste for resten af livet.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden fremstod som en ressourcestærk, socialt velfungerende kvinde, med rimelig økonomi, og gode helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var på denne baggrund enig i samrådets begrundelse og fandt, at hendes generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-69/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

19-årig kvinde var gravid i 17. uge. Kvinden boede hjemme hos sine forældre sammen med sine to yngre søstre på henholdsvis 12 og 17 år. Det er planen, at hun skulle flytte sammen med en veninde i slutningen af året. Hun var blevet student samme sommer og havde siden arbejdet på fuldtid som ufraglært tjener. Kvinden havde planer om at videreudanne sig til fysioterapeut. Hun frygtede, at hun ikke kunne gennemføre studiet, hvis hun samtidig skulle gennemføre et svangerskab. Faren til barnet var hendes 22-årige kæreste, som hun havde kendt i knap 1 år. Hans forældre var rettroende muslimer og kendte ikke til parrets forhold. Hun frygtede sine forældres reaktion, hvis de fandt ud af graviditeten. Hun havde imidlertid givet udtryk over for kvinden, at han ville støtte hende, uanset om hun fik barnet eller ej. Hun frygtede dog alligevel, at komme til at stå alene med barnet. Hun var dog sikker på, at hendes forældre ville støtte hende. Som begrundelse for sit ønske om abort, anførte hun at hun på grund af sin kærestes tro forventede at komme til at være alene om barnet. Hun følte ikke, at hun hverken aldersmæssigt eller socialt var i stand til at tage vare på et barn, idet hun lige var gået ud af skolen, stod uden egen bolig og havde en ringe økonomi.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden havde støtte både fra faren til barnet og fra sine forældre. Ankenævnet var endvidere enig i samrådets begrundelse og fandt, at kvindens generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-70/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

21-årig kvinde var gravid i 18. uge. Kvinden boede sammen med sin 28-årige kæreste, som også var far til fosteret. Parret havde kendt hinanden i 2½ år og havde boet sammen i hans lejlighed i ca. 1 år. Kvinden var netop blevet student og havde siden da arbejdet i weekenderne på en restaurant. Hun prøvede dog at søge fuldtidsansættelse i en institution eller som vikar på en skole. På sigt ønskede hun at uddanne sig til lærer eller tolk. Kvindens kæreste havde siden starten af året haft sit eget tømrerfirma og det var ham, der forsørgede hende. Kvinden havde tidligere haft et belastet forhold til sine forældre bl.a. fordi, hun var blevet opdraget meget strengt. Nu havde hun et godt forhold til dem, men frygtede, at dette ville blive belastet igen, hvis forældrene fandt ud af, at hun var blevet gravid, uden først at have taget en uddannelse og uden at være gift. Kvindens forældre nægtede således også i starten at acceptere hendes parforhold. Som begrundelse for sit ønske om abort, anførte hun, at hun ikke følte, at hun var moden nok til at tage ansvaret for et barn. Endvidere frygtede hun, at hendes forældre ville slå hånden af hende.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at parret havde en god lejlighed samt rimelige økonomiske forhold, at de havde et stabilt forhold og at han ville støtte kvinden. Ankenævnet var således enig i samrådets begrundelse og fandt ikke, at hendes generelle sociale situation var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-71/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

18-årig kvinde var gravid i 22. uge. Kvinden boede hjemme hos sin mor sammen med sine to yngre søskende på henholdsvis 3 og 8 år. Kvinden var født og opvokset i Tanzania. Forældrene var blevet skilt, da kvinden var lille og hun havde ikke haft kontakt med sin far de seneste år. Kvindens mor mødte en dansk mand og familien flyttede derfor til Danmark. Kvindens mor var pt. arbejdsløs, men håbede på at starte på uddannelsen til social- og sundhedsmedhjælper. Kvinden gik på produktionsskole, men havde ikke specifikke planer om, hvad hun skulle bagefter. Faren til barnet var hendes 24-årige kæreste som hun havde kendt gennem de sidste 2 år. Han fik social pension, fordi han var skizofren og stofmisbruger. Han kunne godt tænke sig at blive selvstændig sælger, men havde endnu ikke gjort noget herfor. Han ønskede ikke, at de skulle flytte sammen og støttede kvinden i hendes abortønske. Kvinden ønskede aborten, fordi hun ikke følte, at hun var klar til at få et barn, bl.a. fordi hun var for ung og fordi hun ikke havde nogen uddannelse. Kvinden følte ikke, at hun kunne klare at stå alene med et barn og hun forventede ikke nogen støtte fra, hverken sin kæreste eller mor.

Der var til brug for behandlingen af sagen indhentet en psykiatrisk speciallægeerklæring. Af erklæringen fremgik, at kvinden havde haft en opvækst præget af flere belastende begivenheder, og at det ikke kunne udelukkes, at de krav, der stilles til en forælder til et mindreårigt barn, kunne medføre en alvorlig belastningsreaktion. Med baggrund i kvindens udtalte umodenhed og kritikløse holdning vurderedes det som særdeles tvivlsomt, om kvinden kunne stimulere et barn tilstrækkeligt og i øvrigt drage den fornødne omsorg for det.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet lagde vægt på, at der efter en psykiatrisk vurdering var risiko for, at omsorgen for barnet ville medføre en belastningsreaktion, og dermed fare for forringelse af kvindens psykiske helbred. Ankenævnet havde endvidere lagt vægt på, at kvinden i den psykiatriske speciallægeerklæring blev beskrevet som meget umoden for sin alder, som svarende til niveauet for en 14 -15 årig, og at hun derfor ikke for tiden ville være i stand til at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde. Kvinden havde ikke har egen bolig, ingen uddannelse og kunne ikke regne med støtte, hverken fra sin kæreste, der var skizofren og stofmisbruger, eller fra sin mor, der selv var belastet og havde begrænsede ressourcer efter sin mands død.

På denne baggrund fandt Ankenævnet at betingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 1, nr. 5 og nr. 6 var til stede og nævnet fandt at kvindens situation samlet set var så belastet, at der uanset den fremskredne graviditet var grundlag for at give tilladelse. Ankenævnet ændrede derfor samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-72/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

27-årig kvinde var gravid i 22. uge. Kvinden var alene med tre børn i alderen 2, 4 og 8 år. Faderen til hendes kommende barn, der også var fader til hendes ældste og yngste barn, var ifølge kvindens oplysninger drikfæddig og levede en rodet tilværelse. Han havde ikke samkvem med børnene. Kvinden var selv i behandling for en astmatisk lidelse. Kvinden var mangeårig kontanthjælpsmodtager, og det var kommunen der udlagde børnebidrag. Derudover fik hun børnetilskud som alene mor og børnefamilieydelse. Kvinden havde gode boligforhold. Hendes ønske om abort var begrundet i, at hun ikke kunne overskue at få flere børn, idet hun i forvejen ikke følte, at hun kunne honorere de krav, hendes tre nuværende børn stillede til hende.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Ankenævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for kvindens situation, men nævnet var enigt med samrådet i, at der i de oplyste sociale og psykiske forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt.

0-608-02-73/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

22-årig kvinde var gravid i 17. uge. Kvinden boede i en 2-værelses andelslejlighed, hvoraf hun havde udlejet det ene værelse. Kvinden var nogle måneder tidligere begyndte at læse til sygeplejerske og havde derfor stadig 3 ½ år tilbage af uddannelsen. Udover SU havde hun ca. 40 timers studiarbejde månedligt. Kvinden udlejede et værelse, så hun havde mulighed for at spare 2000 kr. op hver måned. Derudover havde hun 1000 kr. hver måned til Dem selv. Faren til barnet var en 27-årig mand, som boede i Tanzania. Kvinden havde mødt ham 2 år tidligere, men havde ikke set ham siden, før i sommer, hvor hun havde besøgt ham under et 3 måneders ophold i Afrika. Kvinden ønskede stadig at være kæreste med ham, men der var ikke udsigt til, at de kunne flytte sammen foreløbig. Kvinden regnede med, at hun skulle besøge ham igen. Kæresten ernærede sig som guide og kunne på en god dag tjene ca. 30 kr. Kvinden kunne ikke overskue konsekvenserne af at få et barn, idet hun regnede med at ville komme til at stå alene med det. Hun kunne ikke regne med nogen støtte

fra sin kæreste. Kvinden følte sig desuden for ung og hun ville helst færdiggøre sin uddannelse inden hun stiftede familie. Kvinden havde et godt forhold til sin mor, men de boede ikke i nærheden af hinanden. Af den psykiatriske speciallægeerklæring fremgik det, at der ikke var tegn på somatisk eller psykisk sygdom, samt at der ikke vurderedes at være risiko for affektreaktion.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvinden fremstod som en ressourcestærk, socialt velfungerende kvinde, med rimelig økonomi, og gode helbredsmæssige forhold. Ankenævnet var på denne baggrund enig i samrådets begrundelse og fandt, at kvindens generelle sociale og psykiske situation ikke var af en sådan karakter, at der kunne gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

0-608-02-74/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 5 + 6

16-årig pige var gravid i 21. uge. Pigen boede hjemme hos sine forældre sammen med sine to yngre søstre. Pigen gik i 10. klasse og i fritiden arbejdede hun bl.a. på en restaurant. Pigen tjente mellem 1500-2200 kr. om måneden og derudover fik hun 300 kr. i lommepege om måneden. Pigen havde beskrevet et godt forhold til sine forældre og søstre. Faren til barnet var hendes 20-årige kæreste som hun har været sammen med i 3 år. Han arbejdede som håndværker og boede også stadig hjemme. Parret kunne godt tænke sig at flytte sammen, når pigen havde fået en uddannelse eller når hun blev 18 år og dermed kunne få SU. Både pigens forældre, hendes kæreste og hans forældre havde givet udtryk for, at de ville støtte hende, hvis du fik barnet. Som begrundelse for sit ønske om abort, anførte hun, at hun følte sig for ung og gerne ville have en uddannelse først. Derudover syntes hun ikke, at hun havde energi og overskud til at få et barn nu.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at fosteret ikke var levedygtigt, men at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Ankenævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge efter ankenævnets praksis ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for pigens situation, men nævnet var enig med samrådet i, at der i de oplyste sociale forhold ikke forelå så tungtvejende grunde, at lovens betingelser for abort på det fremskredne tidspunkt var opfyldt.

0-608-02-75/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

24-årig kvinde var gravid i 23. fulde uger. Kvinden boede sammen med sin 4-årige datter i en 1½ værelses lejelejlighed. Kvinden var ikke længere sammen med faren til hendes datter, men de havde stadig kontakt og han så også sin datter. Kvinden kendte ikke navnet på faren til hendes nuværende graviditet. Kvinden havde mødt ham i byen en aften, og havde ikke set ham siden. Efter 10. klasse var hun påbegyndt uddannelsen til hotel- og fritidsassistent på teknisk skole, men havde dumpet den afsluttende rapport. Siden da havde hun haft job som bagerekspedient. Kvinden var imidlertid blevet fyret herfra og hun skulle derfor på kontanthjælp. Kvinden havde et tæt forhold til sine forældre og søskende, som hun så næsten hver dag. Hun havde en stor omgangskreds og 3 nære veninder. Hun havde ikke fortalt sine forældre om graviditeten, men hun var sikker på, at de ville støtte hende moralsk. Økonomisk regnede hun dog ikke med nogen støtte. Som begrundelse for sit ønske om abort, anførte hun, at hun ønskede, at få en uddannelse og et stabilt forhold inden hun fik endnu et barn. Kvinden frygtede således også, at hun ikke kunne få økonomien til at hænge sammen, hvis hun som eneforsørger skulle have ansvaret for to børn.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Ankenævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet var således enig med samrådet i, at selv om der var flere forhold, der vanskeliggjorde hendes muligheder til at tage vare på endnu et barn, var forholdene ikke af sådan en sværhedsgrad, at det gav indikation for svangerskabsafbrydelse på et så sent tidspunkt i graviditeten, hvor fosteret måtte antages at være levedygtigt inden for ganske få dage.

0-608-02-76/1 tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 5

15-årig pige var gravid i 21. uge. Pigen boede hjemme hos sine forældre sammen med den ene af sine to ældre søskende. Pigen gik i 9. klasse og i fritiden arbejdede hun ca. 8 timer i en Brugs. Efter 9. klasse kunne hun godt tænke sig at tage en 1-årig handelseksamen og derefter fortsætte på handelsgymnasiet. Pigen havde et godt forhold til sine forældre og søskende. Faren til barnet var hendes 15-årige kæreste, som hun havde været sammen med i ca. 1 år. Pigens mor mente ikke, at kæresten var et godt bekendtskab, fordi han angiveligt havde lavet flere kriminelle handlinger og pt. afventede en dom for røveri. Moren mente godt, at familien ville kunne påtage sig opgaven, men mente ikke, at pigen var moden og klar nok til at tage ansvaret for et barn. Pigen selv følte sig også alt for ung.

Til brug for behandlingen i Ankenævnet blev der på ankenævnets foranledning indhentet en udtalelse fra psykolog vedrørende pigens modenhed og mulighed for at tage vare på et barn. Det fremgik af psykologerklæringen, at hun ”.. ikke havde nogen forestillinger eller psykisk aktivitet, der tydede på, at hun psykisk kunne forberede sig på, at få et barn og skabe den nødvendige tilknytning til det”. Hun blev beskrevet som en socialt og følelsesmæssigt noget umoden pige, der var karakteriseret ved en noget passiv og ureflekteret holdning til sig selv og sin omverden.

Ankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav således tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Nævnet lagde vægt på, at pigen efter den psykologiske vurdering blev beskrevet som meget umoden for sin alder og uden psykiske ressourcer til at forberede sig på, at få et barn og skabe den nødvendige tilknytning til det. Hun ville derfor ikke for tiden være i stand til at drage omsorg for et barn på forsvarlig måde. Ankenævnet lagde endvidere vægt på at pigen ikke havde egen bolig, ingen uddannelse og at hun ikke kunne regne med støtte, fra sin kæreste, der muligvis skulle afsone straf for at have begået et røveri.

Efter Ankenævnets vurdering ville fosteret ikke være levedygtigt, såfremt det på daværende tidspunkt, i slutningen af 21. graviditetsuge, kom til verden ved en naturlig fødsel.

På denne baggrund var betingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 5 og nr. 6 til stede og Ankenævnet fandt, navnlig henset til pigens manglende evne til at tage vare på barnet, at hendes og det ventede barns situation samlet set var så belastet, at der uanset den fremskredne graviditet var grundlag for at give tilladelse.

0-608-02-78/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 1, nr. 6

21-årig kvinde var gravid i 22. uge. Kvinden boede alene i en 3-værelses andelslejlighed på 70 m². Faren til barnet var hendes 20-årige kæreste gennem de sidste par år. Han var ved at afslutte sin uddannelse som bager. Bagefter skulle parret flytte sammen i lejligheden, som var en hans forældre havde købt. Parret havde et godt og seriøst forhold og hun kunne ikke forestille sig, at han ville forlade hende, såfremt hun fik barnet. Kvinden læste på universitetet og hun mente at hun havde gode ansættelsesmuligheder, når hun blev færdig.

Hun regnede dog først med at blive færdig om 5 år. Ved siden af studiet har hun et studentjob 10 timer om ugen. Kvinden havde ikke fortalt sine forældre om graviditeten, men hun var sikker på, at de vil støtte hende moralsk. Som begrundelse for sit ønske om abort, havde hun anført, at hun ikke var særlig glad for små børn og at hun desuden gerne ville gøre sin uddannelse færdig først. Af den psykiatriske speciallægeerklæring fremgik det, at hun fremstod belastet med bekymring, grådlibilitet samt følelse af magtesløshed, dog uden risiko for affektreaktion eller selvbeskadigelse.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse, jo længere fremskreden graviditeten er. Ankenævnet bemærkede at der efter udløbet af 18.-20. uge ikke gives tilladelse af sociale årsager, medmindre der foreligger omstændigheder af helt særlig og meget alvorlig karakter. Ankenævnet udtrykte stor forståelse for kvindens situation, men nævnet var enig med samrådet i, at omsorgen for barnet ikke ville medføre en så alvorlig belastning, at det gav grundlag for svangerskabsafbrydelse på et så sent tidspunkt i graviditeten.

5.2. Sager om fosterreduktion

0-608-02-77/1 afslag på anmodning om tilladelse til fosterreduktion § 3a

40-årig kvinde var gravid med tvillinger i 15. uge. Kvinden boede sammen med sin 35-årige ægtefælle. Parret havde kendt hinanden i 8 år og havde et fælles barn på 2½ år. Kvinden var gravid med tvillinger i forbindelse med en ikke-planlagt graviditet. Kvinden stod for at skulle modtage arbejdsløshedsunderstøttelse, og hendes ægtefælle ville et par måneder senere være uden indtægt. Kvinden ville gerne beholde det ene foster, men mente ikke, at hun og hendes mand kunne klare 2 børn mere. Kvinden havde derfor primært søgt om fosterreduktion til ét foster, alternativt svangerskabsafbrydelse med abort af begge fostre. Samrådet havde i medfør af lovens § 3, stk. 1, nr. 6, givet tilladelse til svangerskabsafbrydelse under henvisning til kvindens samlede sociale situation, men havde ikke givet tilladelse til fosterreduktion. For så vidt angik kvindens helbredsforhold fremgik det af sagen, at hun om foråret led af birketræsallergi, som hun dog ikke tog medicin for. I det daglige var der ind imellem eksemforandringer i hænderne, hvor hun brugte binyrebarkhormoncreme. I forbindelse med kvindens tidligere graviditet blev det konstateret, at hun havde graviditetsbetinget sukkersyge, som blev behandlet med diæt. Samtidig var hun meget generet af væskeophobning i kroppen. Fødslen af det første barn var normal, men barnet bar efterfølgende præg af kvindens sukkersyge og lå kortvarigt til observation på børneafdelingen. Der var ingen psykiske lidelser. En sociallæge havde til sagen beskrevet kvinden som en ressourcerig kvinde, varm og positiv og indstillet på at få tingene til at gå så godt som muligt. Udført moderkageprøve havde vist normale forhold hos begge tvillinger.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at kvindens ønske om fosterreduktion fra to til ét foster i det væsentlige var begrundet i hendes frygt for den sociale belastning, som en tvillingefødsel ville medføre. Da loven ikke giver mulighed for fosterreduktion af sociale årsager, da tvillingegraviditeten ikke medførte en risiko, der væsentligt kan formindskes ved reduktion til ét foster, og da der ikke forelå oplysninger om, at nogen af fostrene ville få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, var der ikke i loven hjemmel til at imødekomme kvindens anmodning. Ankenævnet var derfor enig i samrådets afslag.

0-608-04-18/1 afslag på anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion § 3 a og § 3, stk. 1, nr. 6

33-årig kvinde var gravid i 16. uge med tvillinger. Faren til børnene var kvindens samlever der i forvejen havde to sønner på henholdsvis 13 og 15 år fra tidligere ægteskab. Begge drenge boede hos Deres mor i Ålborg. Graviditeten var planlagt, men hverken kvinden eller samleveren mente at de havde råd til 2 børn. De havde netop købt hus og økonomien var derfor spændt til det yderste. Parret havde regnet ud, at der var råd til ét barn, men to børn ville slå økonomien i stykker. Parret følte ikke at de kunne magte to børn, når de også skulle have tid til samleverens 2 drenge, hvoraf den ene netop havde ytret ønske om, at flytte hjem til faren. Både kvinden og hendes samlever arbejdede meget og de havde ikke råd til at en af dem gik ned i tid. Parret anførte at de havde et meget spinkelt netværk, og navnlig at der ikke var nogen bedsteforældre, der kunne træde til. Der forelå en erklæring fra en psykiatrisk speciallæge, hvori kvinden blev beskrevet som skrøbelig.

Ankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet der blev lagt vægt på, at loven kun giver adgang til fosterreduktion, såfremt der foreligger en medicinsk begrundelse herfor. Ankenævnet var endvidere enig med samrådet i, at der ikke i kvindens sociale eller helbreds-mæssige forhold var sådanne tungtvejende grunde, at lovens betingelser for svangerskabs-afbrydelse var opfyldt.

5.3. Sager om sterilisation.

0-608-03-6/1 afslag på anmodning om tilladelse til sterilisation § 4, stk. 2

15-årig pige der var psykisk udviklingshæmmet med autisme søgte om tilladelse til sterilisation. Hun led af epilepsi, og familien havde fået oplyst, at epilepsimedicinen ikke kunne arbejde sammen med P-piller. Pigen boede på en institution med døgnbemanding sammen med andre unge og det blev beskrevet, at pigen udviste en udadreagerende og seksualiserende adfærd, dog uden at være seksuel aktiv. En speciallæge i psykiatri havde i en speciallægeerklæring udtalt, at der ikke kunne forventes nogen former for senmodning eller yderligere udvikling af pigen, at hun altid ville være fuldstændig afhængig af omgivelsernes støtte og at hun ikke på noget tidspunkt ville være i stand til at tage vare på et barn.

Ankenævnet var enig med samrådet i, at pigen var uegnet til at drage omsorg for et barn på forsvarlig vis, og at tilstanden var varig. Pigen var således omfattet af lovens § 4, stk.1, nr. 2.

Pigen var imidlertid under 18 år, og der skulle derfor foreligge ganske særlige forhold, der talte for sterilisation, for at en tilladelse kunne gives. Ankenævnet oplyste, at der efter nævnets praksis forudsættes, at ansøgeren er seksuel aktiv, hvilket efter det oplyste ikke var tilfældet. Der blev endvidere lagt vægt på, at det desuden forudsættes, at anvendelse af prævention, herunder P-piller, er udelukket eller i det mindste forbundet med betydelige gener. Ankenævnet lagde i afgørelsen vægt på, at der af de grunde, der var anført i samrådets afgørelse, ikke fandtes at P-piller var udelukket og at svangerskab derfor kunne forebygges på anden måde end ved sterilisation. Af samrådets afgørelse fremgik, at pigen ikke ansås for seksuel aktiv og at det ikke var sandsynliggjort, at anden antikonception ikke kunne anvendes.

0-608-03-7/1 afslag på anmodning om tilladelse til sterilisation § 4, stk. 2 og 3

17-årig pige søgte om tilladelse til sterilisation. Pigen boede hjemme hos sine forældre, men var skrevet op på en venteliste til et bofællesskab. Forældrene regnede med, at hun

kunne få plads allerede i sommeren 2006. Pigen havde ikke nogen kæreste og var endnu ikke seksuelt aktiv. Hun tog med forældrenes hjælp P-piller for at afhjælpe blødningsbesvær. Hun var ikke selv i stand til at huske at tage dem. Forældrene frygtede, at dette ikke ville kunne blive administreret rigtigt, når hun flyttede hjemmefra. Forældrene var bange for, at hvis pigens blev gravid, ville hun kunne gå i lang tid, uden at nogen opdagede det, idet hun ikke havde nogen forståelse herfor. Det fremgik af den psykiatriske speciallægeerklæring, at pigens var fungerende svarende til børnehavestadium med autistiske træk. Hun kunne ikke på nogen måde varetage et barns tarv og der var ikke udsigt til væsentligt ændring i hendes mentale formåen. Det fremgik endvidere, at pigens var meget kærlig og at hun ikke ville kunne synliggøre egne grænser og afværge eventuelle seksuelle grænseoverskridelser.

Ankenævnet fandt, at pigens på grund af alvorlig sjælelig og legemlig lidelse var ude af stand til at tage vare på et barn, og at denne tilstand var af varig karakter. Pigen var således omfattet af lovens § 4, stk. 1 nr. 2. Nævnet bemærkede imidlertid, at svangerskab kunne forebygges på anden måde end ved sterilisation, herunder med fornøden støtte ved anvendelse af P-piller, hvorfor nævnet stadfæstede samrådets afslag, allerede under henvisning til lovens § 4, stk. 2. Afslutningsvis bemærkede nævnet, at pigens var under 18 år og at efter nævnets praksis kan sterilisation af en ung under 18 år kun tillades, såfremt den pågældende er seksuelt aktiv, og såfremt anvendelse af anden prævention er helt udelukket, eller i det mindste forbundet med meget betydelige gener. Pigen var pt. ikke seksuelt aktiv, og hun anvendte P-piller uden gener. Ankenævnet var derfor enig med samrådet i, at der ikke forelå ganske særlige forhold, og at der også under henvisning til lovens § 4, stk. 3 måtte gives afslag.

0-608-03-8/1 afslag på anmodning om tilladelse til sterilisation § 4, stk. 1, nr. 3 og 4

23-årig kvinde søgte om tilladelse til sterilisation. Kvinden boede sammen med sin kæreste, med hvem hun havde to børn på henholdsvis 2 år og 2½ måned. Hun beskrev, at begge gange var hun blevet gravid, på trods af at hun havde brugt p-piller. Hun ønskede ikke at bruge spiral, da hun havde hørt, at dette kunne gøre ondt og heller ikke var 100 pct. sikkert. Som begrundelse for sit ønske om sterilisation anførte hun, at hun ikke ønskede flere børn, bl.a. fordi begge hendes graviditeter havde været meget vanskelige. Ved den første graviditet havde hun haft for højt blodtryk samt hovedpine og kvalme. Som følge af hendes forhøjede blodtryk, blev barnet født uden blodsukker. I den anden graviditet fik hun konstateret for højt stofskifte og struma, men der var ingen komplikationer i forbindelse med fødslen. Kvinden havde oplyst at ingen af hendes børn havde fået mén, men hun selv var stadig i behandling for forhøjet stofskifte. Parret boede i et 95m² stort rækkehus som de for nylig var flyttet ind i. Parret havde begge i en periode været på kontanthjælp, men kvindens kæreste havde netop fået et job, hvorfor deres økonomi også var blevet bedre. Kvinden beskriver, at de havde et godt socialt netværk.

Ankenævnet var enig med samrådet i deres begrundelse, idet der blev lagt vægt på, at hverken kvindens sociale eller helbreds-mæssige forhold var så tungtvejende, at dette kunne begrunde en tilladelse, samt at mulighederne for svangerskabsforebyggelse ikke var udtømte. Ankenævnet stadfæstede derfor samrådets afslag.

0-608-03-9/1 afslag på anmodning om tilladelse til sterilisation § 4, stk. 2

Moren til 18-årig psykisk udviklingshæmmet pige søgte om tilladelse til sterilisation af sin datter. Datteren led af epilepsi, og moren havde fået oplyst, at epilepsimedicinen ikke kunne arbejde sammen med p-piller med mindre datteren fik dem med højere hormondosis. Datteren havde en kæreste men var formentlig endnu ikke seksuel aktiv. Hun boede hjem-

me hos sine forældre, men det var planen at hun skulle flytte i et kommunalt botilbud i løbet af året. Speciallæge i neurologi udtalte i en speciallægeerklæring, at datteren var mental retarderet og at hun var uden evner til at varetage et barns opvækst og udvikling. Det konkluderedes endvidere at hendes tilstand var varig.

Ankenævnet var enig med samrådet i, at datteren var uegnet til at drage omsorg for et barn på forsvarlig vis, og at tilstanden var varig, hvorfor hun var omfattet af lovens § 4, stk.1, nr. 2.

Efter ankenævnets praksis forudsættes det, at anvendelse af prævention, herunder p-piller, er udelukket eller i det mindste forbundet med betydelige gener. Ankenævnet fandt ikke, at det til sagen oplyste talte imod, at datteren ville kunne anvende p-piller. Ankenævnet fandt således, at svangerskab kunne forebygges på anden måde end ved sterilisation. Ankenævnet lagde endvidere ligesom samrådet vægt på, at datteren i forvejen fik hjælp til at administrere sin anti-epileptiske medicin og at det derfor måtte antages at hun også kunne få hjælp til at administrere p-piller. Under henvisning til lovens § 4, stk. 2 stadfæstede ankenævnet derfor samrådets afslag.

0-608-03-10/1 afslag på anmodning om tilladelse til sterilisation § 4, stk. 2

23-årig kvinde søgte om tilladelse til sterilisation. Kvinden boede sammen med sin kæreste, med hvem hun havde to tvillinger på 6-7 måneder. Derudover havde hun fra tidligere forhold en søn på ca. 3 år. Kvinden var fast besluttet på ikke at få flere børn. Siden hun var gået ud af 10. klasse var hun startet på nogle forskellige uddannelser, men hun havde ikke færdiggjort nogen af dem. Kvinden havde senest arbejdet i en kiosk, men var stoppet ca. 1 år tidligere, fordi hun havde problemer med sin chef. Kvinden havde planer om at blive dagplejemor. I forbindelse med at hun tidligere på året fødte sine tvillinger, søgte hun om tilladelse til sterilisation, således at indgrebet kunne foretages i tilknytning til kejsersnittet. Kvinden fik imidlertid afslag, idet mulighederne for anden svangerskabsforebyggelse ikke ansås for udtømte. Kvinden havde valgt på ny at søge om tilladelse. Kvindens egen læge havde i en erklæring beskrevet, at kvinden tidligere havde forsøgt p-piller, men at hun havde haft svære blødninger heraf og at hun derfor ikke var interesseret i at genoptage anden p-pillebehandling. Det fremgik desuden, at hun havde haft en kobberspiral, men at denne måtte fjernes pga. smerter og at hun ikke ønskede at forsøge med en ny kobberspiral eller Levonova-spiral. Kvinden ønskede tillige ikke at bruge kondom og/eller pessar, da hun ikke fandt det sikkert nok. Hun ønskede heller ikke at bruge p-ring. Samrådet fastholdt afslaget, idet Levonova-spiralen som ikke havde været forsøgt anvendt, anses for at være lige så sikker som sterilisation.

Ankenævnet var enig med samrådet i deres begrundelse, idet det også var Ankenævnets vurdering, at mulighederne for at forebygge svangerskab på anden måde end ved sterilisation ikke var udtømte og at der allerede derfor ikke kunne gives tilladelse, jf. lovens § 4, stk. 2.

6. Bilag

6.1. Forskrifter gældende i 2006.

Som nævnt indledningsvis under pkt. 1.1 er lovbestemmelserne om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation med virkning fra 1. januar 2007 overført til Sundhedsloven. I 2006, som denne årsrapport omfatter, var det stadig Lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion, henholdsvis Lov om sterilisation, der var gældende. Disse bestemmelser gengives i det følgende.

De fra 1. januar 2007 gældende love, bekendtgørelser og cirkulærer m.v. kan ses på ankenævnets hjemmeside eller Retsinformation, www.retsinfo.dk.

6.2.1 Lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion

Bekendtgørelse af lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion

Herved bekendtgøres lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion, jf. lovbekendtgørelse nr. 762 af 11. september 2002, med de ændringer, der følger af lov nr. 435 af 10. juni 2003.

Kapitel 1

Betingelser for svangerskabsafbrydelse

§ 1. En kvinde kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og kvinden, efter at reglerne i § 8 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 2. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægeligt begrundet.

§ 3. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis:

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af kvindens helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af hendes øvrige livsforhold,
- 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i straffelovens § 210 eller §§ 216-224,
- 3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 4) kvinden på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 5) kvinden på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde, eller
- 6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af kvinden, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til kvinden, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til kvindens alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrundes ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

Stk. 3. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 1, nr. 3, nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

Kapitel 1 A

Betingelser for fosterreduktion

§ 3 a. En kvinde, der er gravid med flere fostre, kan uden særlig tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og væsentligt formindsker en risiko for, at kvinden spontant vil abortere alle fostre, at et eller flere fostre som følge af for tidlig fødsel ikke vil være levedygtige eller vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at der vil opstå fare for kvindens liv, eller at kvindens legemlige eller sjælelige helbred vil blive væsentligt forringet.

Stk. 2. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde i de i stk. 1 nævnte tilfælde få tilladelse til fosterreduktion, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde kan en kvinde få tilladelse til at få reduceret antallet af fostre, hvis der er risiko for, at fosteret på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

Stk. 4. Må fosteret i de i stk. 2 og 3 nævnte tilfælde antages at være levedygtigt, kan tilladelse til fosterreduktion kun gives, hvis de i stk. 3 nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

§ 3 b. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægeligt begrundet.

Kapitel 2

Samråd og ankenævn

§ 4. Justitsministeren opretter for hver amtskommune og for Københavns henholdsvis Frederiksberg og Bornholms Kommune et eller flere samråd, der afgør sager efter § 3, § 3 a, stk. 2 og 3, § 5, stk. 2, og § 6, stk. 2 og 3. Et samråd består af en medarbejder ved amtskommunen (kommunen) med juridisk eller social uddannelse samt to læger. Den ene læge skal være speciallæge i gynækologi eller kirurgi og så vidt muligt ansat ved et stedligt sygehus, mens den anden skal være speciallæge i psykiatri eller have særlig socialmedicinsk indsigt.

Stk. 2. Et samråds afgørelse kan indbringes for et ankenævn, der tillige fører tilsyn med samrådenes virksomhed. Ankenævnet, der oprettes af justitsministeren, består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være dommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst tre medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at kunne være formand for nævnet. Af de to andre medlemmer skal den ene være speciallæge i gynækologi eller kirurgi, mens den anden skal være speciallæge i psykiatri eller have særlig socialmedicinsk indsigt.

Stk. 3. Tilladelse kan kun gives, hvis der er enighed herom i samrådet eller ankenævnet.

Stk. 4. Samrådenes og ankenævnets medlemmer samt stedfortrædere beskikkes af justitsministeren for indtil 4 år ad gangen.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for samrådene og ankenævnet.

Kapitel 3

Fremgangsmåden

§ 5. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af kvinden selv.

Stk. 2. Er kvinden på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket værge. For beskikkelsen af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden eller værgen.

§ 6. Er kvinden under 18 år, og har hun ikke indgået ægteskab, skal forældremyndighedens indehaver samtykke i anmodningen.

Stk. 2. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade, at samtykke efter stk. 1 ikke indhentes. Samrådets afgørelse kan af kvinden indbringes for ankenævnet.

Stk. 3. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, selv om samtykke efter stk. 1 nægtes. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden eller forældremyndighedens indehaver.

§ 7. (Ophævet)

§ 8. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion fremsættes over for en læge eller over for en amtskommune eller i København og på Frederiksberg og Bornholm kommunen.

Stk. 2. Fremsættes anmodningen over for en læge, skal denne gøre kvinden opmærksom på, at hun ved henvendelse til amtskommunen (kommunen) kan få vejledning om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel. Fremsættes anmodningen over for en amtskommune (kommune), skal kvinden, hvis hun ønsker det, vejledes som nævnt i 1. pkt.

Stk. 3. Kvinden skal af en læge vejledes om indgrebets beskaffenhed og direkte følger samt om den risiko, der må antages at være forbundet med indgrebet. Det samme gælder den, der skal fremsætte anmodning efter § 5, stk. 2, eller samtykke efter § 6, stk. 1.

Stk. 4. Skønner lægen, at betingelserne for svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion i § 1, § 2, § 3 a, stk. 1, eller § 3 b ikke er opfyldt, skal lægen straks forelægge anmodningen med sin udtalelse for amtsrådet (kommunalbestyrelsen).

Stk. 5. Forud for og efter indgrebet skal kvinden tilbydes en støttesamtale. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Stk. 6. Fremsættes der anmodning om svangerskabsafbrydelse begrundet i omstændigheder som nævnt i § 3, stk. 1, nr. 3, eller fosterreduktion begrundet i omstændigheder som nævnt i § 3 a, stk. 3, skal kvinden tilbydes oplysning om muligheden for supplerende oplysning og rådgivning hos relevante handicaporganisationer m.v.

§ 9. (Ophævet)

§ 10. Svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge og fosterreduktion må kun foretages af læger på amtskommunale, Bornholms Kommunes og Hovedstadens Sygehusfællesskabs sygehuse.

Stk. 2. Læger, sygeplejersker, jordemødre, sygehjælpere og social- og sundhedsassistenter, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at foretage eller medvirke til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, skal efter anmodning fritages herfor. Tilsvarende gælder for personer, der er under uddannelse til et af de nævnte erhverv.

§ 10 a. En kvinde, som har bopæl her i landet, har ret til at få sit svangerskab afbrudt eller få reduceret antallet af fostre på amtskommunale, Bornholms Kommunes og Hovedstadens Sygehusfællesskabs sygehuse, når betingelserne i § 1, § 2, § 3, § 3 a eller § 3 b er opfyldt.

§ 11. Udgifterne i anledning af svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion afholdes af bopælsamt kommunen i henhold til lov om sygehusvæsenet eller lov om offentlig sygesikring.

§ 12. Justitsministeren fastsætter regler om anmodning om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion og om behandling af sager herom.

Kapitel 4

(Ophævet)

Kapitel 5

Straffebestemmelser

§ 14. En læge, der afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, uden at betingelserne i § 1, § 2, § 3 a, stk. 1, eller § 3 b er opfyldt, og uden at der foreligger tilladelse efter § 3 eller § 3 a, stk. 2 eller 3, straffes, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven, med fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. En læge, der afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, uden at betingelserne i § 5, § 6 og § 8, stk. 3, er opfyldt, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

Stk. 3. Den, som uden at være læge afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, straffes med fængsel indtil 4 år, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

Stk. 4. Stk. 1 og 3 finder tilsvarende anvendelse på den, der bistår ved den pågældende virksomhed.

§ 15. *(Ophævet)*

§ 16. Overtrædelser, der begås af uagtsomhed, straffes ikke.

Kapitel 6

Ikrafttræden m. v.

§ 17. Loven træder i kraft den 1. oktober 1973.

Stk. 2. Lov nr. 120 af 24. marts 1970 om svangerskabsafbrydelse m.v. ophæves.

§ 18. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland

6.2.2. Bekendtgørelse nr. 541 af 16/06/2004

Bekendtgørelse om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion

I medfør af §§ 8, stk. 5, og 12 i lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 16. juni 2004, fastsættes:

§ 1. Anmodning om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion skal indeholde oplysning om kvindens navn, personnummer og bopæl.

Stk. 2. Den, der fremsætter en anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter lovens § 5, stk. 1 eller 2, skal underskrive anmodningen. Det samme gælder for den, der afgiver samtykke efter lovens § 6, stk. 1.

§ 2. For værgebeskikkelse efter lovens § 5, stk. 2, finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Der skal fortrinsvis beskikkes en person, som ved slægtskab, svogerskab eller venskab er nært knyttet til kvinden.

Stk. 2. Er der allerede beskikket en værge for kvinden, kan den pågældende beskikkes, hvis det findes hensigtsmæssigt.

§ 3. Inden indgrebet foretages, skal den læge, der vejleder efter lovens § 8, stk. 3, og kvinden ved deres underskrift bekræfte, at vejledning har fundet sted. Det samme gælder den indehaver af forældremyndighed eller værge, der er nævnt i lovens § 5, stk. 2, og § 6, stk. 1. Er kvinden omfattet af lovens § 5, stk. 2, skal hun dog ikke bekræfte, at vejledning har fundet sted.

§ 4. Kvinden skal tilbydes, at der afholdes en støttesamtale før og efter et indgreb. Ved anmodning om svangerskabsafbrydelse er formålet med samtalen før indgrebet at sikre, at kvinden kan få støtte til at træffe beslutning om at gennemføre eller afbryde svangerskabet. Ved anmodning om fosterreduktion er formålet med samtalen før indgrebet at sikre, at kvinden kan få støtte til at træffe beslutning om, hvorvidt hun ønsker at få foretaget fosterreduktion under svangerskabet. Den efterfølgende samtale har til formål at afhjælpe eventuelle psykiske gener efter et indgreb.

Stk. 2. Vejledning om støttesamtaler skal gives mundtligt og skriftligt af lægen i forbindelse med den i lovens § 8, stk. 3, nævnte vejledning.

Stk. 3. Kvinden og lægen skal ved deres underskrift bekræfte, at vejledning om støttesamtaler er givet. § 3, stk. 1, 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Støttesamtale kan finde sted i offentligt, privat eller frivilligt regi.

§ 5. Hvor anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion fremsættes efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, eller § 3 a, stk. 3, skal lægen endvidere tilbyde kvinden oplysning om muligheden for supplerende oplysning og rådgivning fra relevante handicaporganisationer.

§ 6. Klage efter lovens § 4, stk. 2, kan indgives mundtligt eller skriftligt til amtskommunen (i København, på Frederiksberg og Bornholm til kommunen).

§ 7. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2004.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1125 af 13. december 1996 om svangerskabsafbrydelse ophæves.

Justitsministeriet, den 16. juni 2004

6.2.3 Cirkulære nr. 56 af 16/06/2004.

Cirkulære om behandling af sager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion

(Til amtskommunerne, kommuner, der ikke er omfattet af den amtskommunale inddeling, og Ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation m.fl.)

I medfør af § 8, stk. 5, og § 12 i lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 16. juni 2004, fastsættes:

Kapitel 1

Sager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion uden tilladelse

§ 1. Modtager en amtskommune eller en kommune, der ikke er omfattet af den amtskommunale inddeling, en anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion i tilfælde, hvor betingelserne i lovens § 1, § 2, § 3 a, stk. 1, eller § 3 b for at foretage indgrebet uden samrådstilladelse skønnes opfyldt, udfærdiger amtskommunen (kommunen) indlæggelsesseddel og henviser kvinden til et sygehus, idet man samtidig orienterer hende om, hvilke oplysninger hun skal medbringe ved indlæggelsen. Svangerskabsafbrydelse inden 12. uge kan foretages både på offentlige og private hospitaler eller klinikker. Kvinden skal, hvis hun ønsker det, vejledes om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel, ligesom hun kan vejledes om muligheden for at bortadoptere barnet.

Stk. 2. Ved henvisningen til sygehuset skal amtskommunen (kommunen) oplyse om

- 1) kvindens bopæl, eventuelle telefonnummer og personnummer,
- 2) at anmodningen er fremsat af kvinden selv eller eventuelt af en værge,
- 3) at der er samtykke fra forældremyndighedens indehaver, hvis kvinden er under 18 år og ikke har indgået ægteskab, og
- 4) at vejledning er foretaget i henhold til lovens § 8, stk. 3 og 5-6.

Kapitel 2

Forberedelsen af sager om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion efter tilladelse

§ 2. Når amtskommunen (kommunen) modtager anmodning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, tilvejebringer den de sociale og lægelige oplysninger om kvindens forhold, der skønnes af betydning for samrådets bedømmelse af anmodningen. Undersøgelsesarbejdet bør tilrettelægges således, at der sikres størst mulig hurtighed i sagsbehandlingen, herunder at antallet af nødvendige personlige henvendelser til amtskommunen (kommunen) begrænses mest muligt.

Stk. 2. Der bør i almindelighed indhentes erklæring fra kvindens sædvanlige læge, medmindre det er denne, der har henvist kvinden til amtskommunen (kommunen).

Stk. 3. Ved ansøgning om tilladelse til svangerskabsafbrydelse i medfør af lovens § 3, stk. 1, nr. 1-6, eller tilladelse til fosterreduktion efter § 3 a, stk. 2-5, foranlediger amtskommunen (kommunen) graviditetens alder fastslået af en speciallæge i gynækologi og obstetrik. Dette er dog ikke nødvendigt, hvis denne allerede er fastslået. Amtskommunen (kommunen) kan i øvrigt med henblik på sagens oplysning, jf. stk. 1, foranledige kvinden undersøgt af speciallæge eller indlagt på sygehus til undersøgelse.

Stk. 4. Er anmodningen begrundet i risiko for arvelig sygdom hos fostret, skal der i almindelighed indhentes en udtalelse fra et klinisk genetisk rådgivningscenter med landsdelsfunktion eller fra en speciallæge i klinisk genetik.

Stk. 5. Viser det sig under amtskommunens (kommunens) undersøgelse, at kvinden opfylder betingelserne for svangerskabsafbrydelse efter lovens § 2 eller betingelserne for fosterreduktion efter lovens § 3 b, henvises kvinden til et sygehus samtidig med, at amtskommunen (kommunen) sender resultatet af undersøgelsen til sygehuset.

§ 3. Inden sagen forelægges for samrådet, skal amtskommunen (kommunen) sikre sig, at betingelserne i lovens §§ 5, 6 og 8, stk. 2-3 og 5-6, og i § 1, stk. 2 og §§ 3-5 i bekendtgørelse om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion er opfyldt.

Kapitel 3

Behandlingen i samrådet

§ 4. Alle samrådets medlemmer deltager i behandlingen af hver sag. Er et af medlemmerne forhindret i at deltage i behandlingen af en sag, deltager den pågældendes stedfortræder.

Stk. 2. Et medlem må ikke deltage i behandlingen af en sag, hvis den pågældende i forbindelse med svangerskabet eller ansøgningen om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion har deltaget i undersøgelse, rådgivning eller behandling af kvinden. Et medlem kan endvidere ikke deltage i behandlingen af en sag, hvis medlemmet er inhabilt efter forvaltningslovens kap. 2.

Stk. 3. Efter anmodning fra amtskommunen (kommunen) kan Justitsministeriet (Civilretsdirektoratet) ad hoc beskikke et medlem, hvis et medlem og dets stedfortræder(e) ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 5. Votering sker mundtligt under et møde. Votering kan dog ske på anden måde, hvis det findes hensigtsmæssigt, f.eks. telefonisk.

Stk. 2. Samrådet holder møde efter behov, dog mindst én gang ugentligt, hvis der foreligger sager til afgørelse.

§ 6. Hvert medlem kan kræve, at der indhentes supplerende oplysninger gennem amtskommunen (kommunen), inden afgørelse træffes.

Stk. 2. Samrådet kan, hvis nye oplysninger fremkommer, ændre et tidligere meddelt afslag, herunder afslaget af ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation. Hvis sagen behandles i ankenævnet, underrettes nævnet omgående på telefon 33 92 29 02 om sagens genoptagelse.

§ 7. Sagernes behandling i samrådet skal fremskyndes mest muligt. I de tilfælde, hvor tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion inden udløbet af 12. svangerskabsuge er nødvendig, bør det særligt tilstræbes, at svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion kan foretages inden dette tidspunkt, også selv om et afslag påklages til ankenævnet.

§ 8. Samrådets afgørelser indføres med angivelse af tid og sted for mødet og mødets deltagere i en særlig protokol, der ved mødets afslutning underskrives af medlemmerne. I protokollen anføres kvindens navn, personnummer og bopæl samt amtskommunens (kommunens) journalnummer. Hvis voteringen efter § 5, stk. 1, 2. pkt., ikke sker mundtligt i et møde, skal alle samrådets medlemmer hurtigst muligt efter afgørelsen underskrive protokollen. Det er ikke nødvendigt, at alle medlemmer har underskrevet protokollen, før sagen eventuelt sendes til ankenævnet.

Stk. 2. Ved tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion anføres i protokollen den eller de lovbestemmelser (indikation), i henhold til hvilken afgørelsen er truffet, og de diagnoser, der ligger til grund for afgørelsen.

Stk. 3. Er kvinden under 18 år, og har hun ikke indgået ægteskab, og foreligger der ikke samtykke efter lovens § 6, stk. 1, anføres dette i protokollen med angivelse af, om samtykke er søgt indhentet.

Stk. 4. Meddeler samrådet afslag, anføres begrundelsen for afgørelsen i protokollen. Er medlemmerne ikke enige om afgørelsen, anføres de forskellige begrundelser.

Stk. 5. Kravet om begrundelse, jf. stk. 4, gælder også, når samrådet i medfør af lovens § 6, stk. 3, meddeler tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, selv om forældremyndighedens indehaver nægter samtykke.

§ 9. Meddelelse om samrådets afgørelse kan gives af amtskommunen (kommunen) på samrådets vegne. Meddelelse til kvinden om afgørelsen og dennes begrundelse kan ske mundtligt. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter lovens § 6, stk. 3, og afslag på svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal tillige meddeles skriftligt. Kvinden kan dog frasige sig at modtage skriftlige henvendelser på sin bopæl.

Stk. 2. I tilfælde, der er omfattet af lovens § 5, stk. 2, gives meddelelse også til værgeren.

Stk. 3. Giver samrådet, i tilfælde hvor kvinden er under 18 år og ikke har indgået ægteskab, tilladelse efter lovens § 6, stk. 3, underrettes både kvinden og forældremyndighedens indehaver. Samtidig tilkendegives det de pågældende, at indgrebet vil kunne foretages, medmindre det inden for en nærmere angivet kort frist godtgøres over for amtskommunen (kommunen), at afgørelsen er indbragt for ankenævnet.

Stk. 4. Meddelelse om afgørelsen sendes endvidere til den læge, der har henvist kvinden til amtskommunen (kommunen).

Stk. 5. Afslag og tilladelser efter lovens § 6, stk. 3, skal være ledsaget af en vejledning om adgangen til at klage over afgørelsen til ankenævnet.

Stk. 6. Er der givet tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, sendes udskrift af samrådsprotokollen til det sygehus, der skal foretage indgrebet. Er det hensigtsmæssigt for sygehusets behandling, at der medsendes yderligere materiale, herunder amtskommunens (kommunens) journaler, skal dette ske under iagttagelse af forvaltningslovens § 28.

Kapitel 4

Klage over afslag

§ 10. Indgives klage over samrådets afgørelse til amtskommunen (kommunen), indsender denne myndighed omgående bekræftet udskrift af samrådets afgørelse, journaler og andet materiale af betydning for sagen, alt i 4 eksemplarer, til ankenævnet. Ankenævnets adresse er:

Ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation, Civilretsdirektoratet, Æbeløgade 1, 2100 København Ø.

Kapitel 5

Behandlingen i ankenævnet

§ 11. Formanden bestemmer fordelingen af sagerne mellem ankenævnets medlemmer.

Stk. 2. § 4, stk. 2 og 3, gælder også for ankenævnets behandling af sager.

§ 12. Votering sker mundtligt under et møde. Formanden kan dog bestemme, at votering sker på anden måde, hvis det findes hensigtsmæssigt, f.eks. i særligt hastende sager.

§ 13. Hvert medlem kan kræve, at der gennem amtskommunen (kommunen) tilvejebringes yderligere oplysninger.

Stk. 2. Fremkommer der for ankenævnet oplysninger, der ikke forelå ved samrådets afgørelse, kan ankenævnet tage sådanne oplysninger i betragtning. Ankenævnet kan dog også tilbagesende sagen til samrådet til fornyet behandling.

§ 14. Formanden skal ved arbejdets tilrettelæggelse sikre, at ankenævnets afgørelser træffes hurtigst muligt. I de tilfælde, hvor tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion inden udløbet af 12. svangerskabsuge er nødvendig, bør det særligt tilstræbes, at svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion kan foretages inden dette tidspunkt.

§ 15. Meddelelse om ankenævnets afgørelse sendes til kvinden og til amtskommunen (kommunen), der underretter kvindens læge og i tilfælde af tilladelse vedkommende sygehus efter de regler, der gælder for samrådets tilladelser.

Stk. 2. I tilfælde, der er omfattet af lovens § 5, stk. 2, underrettes også værgen om afgørelsen.

Stk. 3. Har forældremyndighedens indehaver eller værgen klaget over samrådets afgørelse, underrettes de også om afgørelsen.

Stk. 4. Ved tilladelse angives den eller de lovbestemmelser, i henhold til hvilken afgørelsen er truffet.

Kapitel 6

Ankenævnets tilsynsførende virksomhed

§ 16. Ankenævnet fører tilsyn med amtskommunernes (kommunernes) og samrådenes virksomhed i forbindelse med behandlingen og afgørelsen af ansøgninger om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion. Ankenævnet påser navnlig, at samrådene så vidt muligt følger en ensartet praksis.

Stk. 2. Ankenævnet kan pålægge samrådene at indsende sager til gennemsyn i ankenævnet enten løbende eller i nærmere angivne sager.

Stk. 3. Ankenævnet kan holde møder med samrådsmedlemmer, når det skønnes formålstjenligt.

Stk. 4. Afgørelser af almindelig interesse skal meddeles samtlige samråd.

§ 17. Samrådene skal indsende oplysninger om antallet af behandlede sager og disses art til ankenævnet på dettes foranledning.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 18. Cirkulæret træder i kraft den 1. juli 2004

Stk. 2. Cirkulære nr. 91 af 11. september 2002 om behandling af sager om svangerskabsafbrydelse ophæves.

Justitsministeriet, den 16. juni 2004

Lene Espersen

/Christian Strøyer

6.2.4 Lov om sterilisation og kastration.

Seneste lovbekendtgørelse er lovbekendtgørelse nr. 661 af 12. juli 1994, med senere ændringslove (lov nr. 389 af 14/06/1995, lov nr. 145 af 25/03/2002 og lov nr. 435 af 10/06/2003). I lovtæksten nedenfor er ændringslovene indarbejdet.

lov om sterilisation og kastration

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Loven anvendes på indgreb, hvorved kønskirtlerne fjernes, eller behandlinger, hvorved de varigt sættes ud af funktion (kastration), samt på andre indgreb, der varigt ophæver forplantningsevnen (sterilisation).

Stk. 2. Indgreb og behandlinger for at helbrede legemlig sygdom omfattes ikke af loven.

Kapitel 2

Sterilisation

§ 2 Enhver, der er fyldt 25 år, kan uden tilladelse blive steriliseret

Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer, der er umyndiggjort i personlig henseende, sindssyge eller åndssvage.

§ 3. Selv om en kvinde er under 25 år, kan hun blive steriliseret uden særlig tilladelse, hvis det er nødvendigt at forebygge svangerskab for at afværge fare for hendes liv eller for alvorlig og varig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægeligt begrundet.

Stk. 2. Hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, og kvindens ægtefælle eller samlever er under 25 år, kan han i stedet få tilladelse til sterilisation, jf. dog § 4, stk. 3.

§ 4. Er betingelserne i § 2 eller § 3 ikke opfyldt, kan tilladelse til sterilisation gives, hvis:

- 1) der på grund af arvelige anlæg hos ansøgeren, dennes ægtefælle eller samlever er en sådan fare for, at eventuelle børn vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at det må anses for ønskeligt at forebygge fødsler,
- 2) ansøgeren, dennes ægtefælle eller samlever på grund af sindssygdom eller anden sjælelig lidelse, svag begavelse, grovere karakterafvigelser eller alvorlig legemlig lidelse er uegnet til at drage omsorg for børn på forsvarlig måde,
- 3) der af særlige grunde er betydelig fare for, at ansøgeren, dennes ægtefælle eller samlever ikke kan gennemføre et fremtidigt svangerskab, eller at barnet ikke vil blive levedygtigt eller vil blive født med væsentlige beskadigelser, eller
- 4) de forhold, hvorunder ansøgeren og dennes familie lever, gør det påkrævet at undgå barnefødsel. Ved afgørelsen tages hensyn til familiens helbredsmæssige, bolig-mæssige og økonomiske forhold samt antallet af hjemmeværende børn og til, om det må forventes, at flere børn vil medføre en væsentlig belastning af forholdene gennem forringelse af ansøgerens helbredstilstand, betydelig forøgelse af dennes arbejdsbyrde eller på anden måde.

Stk. 2. Ved afgørelsen af, om sterilisation kan tillades, skal der lægges særlig vægt på, om de forhold, der begrunder sterilisationen, kan antages at være af varig karakter, og om der er rimelig udsigt til, at forebyggelse af svangerskab kan opnås på anden måde.

Stk. 3. Sterilisation af personer under 18 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige forhold taler derfor.

Kapitel 3

Samråd og ankenævn

§ 5 Sager efter § 3, stk. 2, § 4, § 6, stk. 2, og § 7 afgøres af de samråd, der er oprettet i henhold til lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion.

Stk. 2. Et samråds afgørelse kan indbringes for det ankenævn, der er oprettet i henhold til lov om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion.

Stk. 3 Samrådet tiltrædes af en særlig beskikket dommer ved behandlingen af en ansøgning fra en person, der

- 1) er under 18 år,
- 2) er undergivet foranstaltninger i henhold til straffelovens §§ 68-70 eller
- 3) mod sin vilje er indlagt eller tilbageholdt på et amtskommunalt eller et af Bornholms Kommunes eller Hovedstadens Sygehusfællesskabs sygehuse i medfør af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien

Stk. 4. Tilladelse kan kun gives, hvis der er enighed herom i samrådet eller ankenævnet.

Stk. 5. Justitsministeren beskikker dommere og stedfortrædere for disse efter stk. 3. Beskikkelsen gælder for 4 år ad gangen og kan omfatte flere samråd.

Kapitel 4

Fremgangsmåden

§ 6. Anmodning om sterilisation skal fremsættes af den, på hvem indgrebet skal foretages.

Stk. 2 Er denne på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund varigt eller for længere tid ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet efter anmodning fra en særligt beskikket værge tillade sterilisation, når omstændighederne taler derfor. For beskikkelsen af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den, på hvem indgrebet skal foretages, og af værgen.

§ 7. Er den, på hvem indgrebet skal foretages, en person under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er den pågældende sindssyg eller hæmmet psykisk udviklet, eller findes det i øvrigt på grund af ansøgerens sjælelige tilstand, herunder svag begavelse, betænkeligt, at denne på egen hånd anmoder om sterilisation, kan samrådet tillade sterilisation efter anmodning fra den pågældende og forældremyndighedens indehaver eller en særligt beskikket værge. For beskikkelsen af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af ansøgeren, forældremyndighedens indehaver og værgen.

§ 8. (ophævet)

§ 9. Anmodning om sterilisation fremsættes overfor en læge eller over for en amtskommune eller i København og på Frederiksberg og Bornholm kommunen.

Stk. 2. Hvis betingelserne i § 2 eller § 3, stk. 1, er opfyldt, uden at der foreligger omstændigheder som nævnt i § 6, stk. 2, eller § 7, henviser lægen eller amtskommunen (kommunen) den pågældende til sterilisationsbehandling. I modsat fald skal lægen forelægge anmodningen med sin udtalelse for amtsrådet (kommunalbestyrelsen).

Stk. 3. Den, på hvem indgrebet skal foretages, skal af en læge vejledes om indgrebets beskaffenhed og direkte følger samt om den risiko, der må antages at være forbundet med indgrebet. Det samme gælder den, der skal fremsætte anmodning efter § 6, stk. 2, eller tiltræde anmodningen efter § 7.

§ 10. En person, som har bopæl her i landet, har ret til at blive steriliseret på amtskommunale, Bornholms Kommunes og Hovedstadens Sygehusfællesskabs sygehuse, når betingelserne i § 2, § 3 eller § 4 er opfyldt

§ 11. Udgifterne i anledning af sterilisation afholdes af bopælsamtskommunen i henhold til lov om sygehusvæsenet eller lov om offentlig sygesikring.

§ 12. Justitsministeren fastsætter regler om anmodning om sterilisation og om behandling af sager herom.

Kapitel 5

Kastration

§ 13. En person kan få tilladelse til kastration, hvis ansøgerens kønsdrift udsætter denne for at begå forbrydelser eller medfører betydelige sjælelige lidelser eller social forringelse.

Stk. 2. Kastration af personer under 21 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige grunde taler derfor.

§ 14. Tilladelse til kastration gives af justitsministeren.

Stk. 2 §§ 6 og 7 finder tilsvarende anvendelse på ansøgninger om kastration. De afgørelser, der ved ansøgning om sterilisation efter § 6, stk. 2, og § 7 træffes af et samråd eller ankenævnet, træffes dog af justitsministeren, når der er tale om en ansøgning om kastration..

Stk. 3. § 9, stk. 3 finder tilsvarende anvendelse ved kastration.

§ 15. Udgifter i anledning af kastration afholdes af statskassen.

§ 16. Justitsministeren kan fastsætte regler om ansøgning om kastration og om behandlingen af sager herom.

Kapitel 6

Straf, ikrafttræden m.v.

§ 17. Den, der ulovligt foretager sterilisation eller kastration, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

§ 18. Loven træder i kraft den 1. juli 1973.

Stk. 2. Lov nr. 234 af 3. juni 1967 om sterilisation og kastration ophæves.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Justitsministeriet, den 12. juli 1994

6.2.5 Bekendtgørelse om sterilisation og kastration

Bekendtgørelse nr. 1131 af 13/12/1996

Bekendtgørelse om sterilisation og kastration

I medfør af § 12 og § 16 i lov om sterilisation og kastration, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 12. juli 1994 som ændret ved lov nr. 389 af 14. juni 1995, fastsættes:

§ 1. Anmodning om sterilisation skal indeholde oplysning om navn, personnummer og bopæl for den, som indgrebet skal foretages på.

Stk. 2. Anmodning om sterilisation af en person, der er omfattet af lovens § 6, stk. 2, eller § 7, og som opholder sig på en institution, et psykiatrisk sygehus eller en psykiatrisk sygehusafdeling eller er under tilsyn heraf, indgives til vedkommende overlæge. Har institutionen mv. ingen overlæge, indgives anmodningen til amtskommunen (i København og på Frederiksberg kommunen).

Stk. 3. Den, der fremsætter en anmodning om sterilisation efter lovens § 6, stk. 1 eller 2, skal underskrive anmodningen. Det samme gælder for dem, der fremsætter anmodningen efter lovens § 7.

§ 2. For værgebeskikkelse efter lovens § 6, stk. 2, og § 7 finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Der skal fortrinsvis beskikkes en person, som ved slægtskab, svogerskab eller venskab er nært knyttet til den, som indgrebet skal foretages på.

Stk. 2. Er der allerede beskikket en værge for en person, der er omfattet af lovens § 6, stk. 2, eller § 7, kan den pågældende beskikkes, hvis det findes hensigtsmæssigt.

§ 3. Inden indgrebet foretages, skal den læge, der vejleder efter lovens § 9, stk. 3, og den, på hvem indgrebet skal foretages, ved deres underskrift bekræfte, at vejledning har fundet sted. Det samme gælder den indehaver af forældremyndighed eller værge, der er nævnt i lovens § 6, stk. 2, og § 7. Er den, på hvem indgrebet skal foretages, omfattet af lovens § 6, stk. 2, skal denne dog ikke bekræfte, at vejledning har fundet sted.

§ 4. Klage efter lovens § 5, stk. 2, kan indgives mundtligt eller skriftligt til amtskommunen (i København og på Frederiksberg kommunen).

§ 5. Anmodning om kastration indgives til Civilretsdirektoratet. §§ 1-3 i denne bekendtgørelse finder tilsvarende anvendelse.

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1997.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1174 af 23. december 1993 om sterilisation og kastration ophæves.

Justitsministeriet, den 13. december 1996

Bjørn Westh

/ Jørgen Lougart

6.2.6 Cirkulære om behandling af sager om sterilisation

Cirkulære nr. 207 af 16/12/1998

Cirkulære om behandlingen af sager om sterilisation

(Til amtskommunerne, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse og sterilisation m.fl.)

I medfør af § 12 i lov om sterilisation og kastration, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 12. juli 1994 som ændret ved lov nr. 389 af 14. juni 1995 fastsættes:

Kapitel 1

Sager om sterilisation uden tilladelse

§ 1. Modtager en amtskommune eller i København og på Frederiksberg kommunen en anmodning om sterilisation i tilfælde, der er omfattet af lovens § 2, stk. 1, eller § 3, stk. 1, henvises den pågældende til sterilisationsbehandling, jf. lovens § 9, stk. 2, medmindre der efter lovens § 6, stk. 2, eller § 7 kræves tilladelse til indgrebet fra samrådet.

Stk. 2. Viser det sig under amtskommunens (kommunens) undersøgelse, at betingelserne for sterilisation efter lovens § 3, stk. 1, er opfyldt, henvises ansøgeren til sterilisationsbehandling samtidig med, at amtskommunen (kommunen) sender resultatet af undersøgelsen til det sygehus eller den praktiserende speciallæge, der skal foretage indgrebet.

Kapitel 2

Forberedelsen af sager om sterilisation efter tilladelse

§ 2. Når amtskommunen (kommunen) modtager anmodning om tilladelse til sterilisation, jf. lovens § 3, stk. 2, § 4, § 6, stk. 2, § 7 og § 8, tilvejebringer den de sociale og lægelige oplysninger om ansøgerens forhold, der skønnes af betydning for samrådets bedømmelse af ansøgningen.

Stk. 2. Der skal i almindelighed indhentes erklæring fra ansøgerens sædvanlige læge, medmindre det er denne, der har henvist ansøgeren til amtskommunen (kommunen).

Stk. 3. Amtskommunen (kommunen) kan foranledige ansøgeren undersøgt af speciallæge eller indlagt på sygehus til undersøgelse eller behandling.

Stk. 4. Er anmodningen begrundet i risiko for videreførelse af arvelige sygdomme, skal der i almindelighed indhentes en udtalelse fra et klinisk genetisk rådgivningscenter med landsdelsfunktion eller fra en speciallæge i klinisk genetik.

§ 3. Inden sagen forelægges for samrådet, skal amtskommunen (kommunen) sikre sig, at betingelserne i lovens §§ 6-7 og § 9, stk. 3, og bekendtgørelse nr. 1131 af 13. december 1996 om sterilisation og kastration § 1, stk. 3, og § 3, er opfyldt, samt at ansøgeren har bopæl her i landet.

Stk. 2. Har ansøgeren ikke bopæl her i landet, skal amtskommunen (kommunen) søge oplyst, om ansøgeren har en særlig tilknytning til landet, f.eks. i form af statsborgerskab, jf. herved lovens § 8.

§ 4. Ansøgninger indgivet til vedkommende overlæge i medfør af § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1131 af 13. december 1996 om sterilisation og kastration indsendes til det samråd, hvorunder institutionen eller sygehuset hører, med overlægens udtalelse, efter at de oplysninger og erklæringer, der er nævnt i §§ 2-3, er tilvejebragt.

Stk. 2. Såfremt der ved en amtskommune (kommune) er oprettet flere samråd, kan denne myndighed bestemme, at afgørelse i sådanne sager træffes af et eller flere af samrådene.

Kapitel 3

Behandling i samrådet

§ 5. Alle samrådets medlemmer deltager i behandlingen af hver sag. Er et af medlemmerne forhindret, deltager den pågældendes stedfortræder.

§ 6. Votering sker mundtligt under et møde. Votering kan dog undtagelsesvis ske på anden måde, hvis det findes hensigtsmæssigt, f.eks. i særligt hastende sager.

§ 7. Hvert medlem kan kræve, at der indhentes supplerende oplysninger gennem amtskommunen (kommunen), forinden afgørelse træffes.

Stk. 2. Samrådet kan, hvis nye oplysninger fremkommer, ændre et tidligere afslag, herunder afslag givet af det ankenævn, der er oprettet i henhold til lov om svangerskabsafbrydelse. Hvis sagen behandles i ankenævnet, underrettes nævnet omgående på telefon 33 92 29 02 om sagens genoptagelse.

§ 8. Samrådets afgørelse indføres med angivelse af tid og sted for mødet og mødets deltagere i en særlig protokol, der ved mødets afslutning underskrives af medlemmerne. I protokollen anføres ansøgerens navn, personnummer og bopæl samt amtskommunens (kommunens) journalnummer.

Stk. 2. Ved tilladelse til sterilisation anføres i protokollen den eller de lovbestemmelser (indikation), i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, og de diagnoser, der ligger til grund for afgørelsen.

Stk. 3. Ved tilladelse efter lovens § 8 til ansøgere, der ikke har bopæl her i landet, anføres i protokollen, hvori ansøgerens særlige tilknytning til landet består.

Stk. 4. Er der i samrådet enighed om afslag, anføres i protokollen en kort begrundelse for afgørelsen. Er medlemmerne ikke enige om afgørelsen, anføres de forskellige begrundelser.

§ 9. Meddelelse om samrådets afgørelse kan gives af amtskommunen (kommunen) på samrådets vegne. Meddelelse til ansøgeren om afgørelsen og dennes begrundelse kan ske mundtligt. På begæring skal afslag dog tillige meddeles skriftligt.

Stk. 2. I tilfælde, der er omfattet af lovens § 6, stk. 2, gives meddelelse også til den person, ansøgningen vedrører. I tilfælde, der er omfattet af lovens § 7, gives meddelelse tillige til indehaveren af forældremyndigheden eller værgeren.

Stk. 3. Meddelelse om afgørelsen sendes endvidere til den læge, der har henvist ansøgeren til amtskommunen (kommunen).

Stk. 4. Afslag skal være ledsaget af en vejledning om adgang til at klage over afgørelsen til ankenævnet.

Stk. 5. Er der givet tilladelse til sterilisation, sendes udskrift af samrådsprotokollen til det sygehus eller den praktiserende speciallæge, der skal foretage indgrebet. Er det hensigtsmæssigt for sygehusets behandling, at der medsendes yderligere materiale, herunder amtskommunens (kommunens) journaler, skal dette ske under iagttagelse af forvaltningslovens § 28.

Kapitel 4

Klage over afslag

§ 10. Indgives klage over samrådets afgørelse til amtskommunen (kommunen), indsender denne myndighed omgående bekræftet udskrift af samrådets afgørelse, journaler og andet materiale af betydning for sagen, alt i 4 eksemplarer, til det ankenævn, der er oprettet i henhold til lov om svangerskabsafbrydelse. Ankenævnets adresse er:

Ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse og sterilisation, Civilretsdirektoratet, Æbeløgade 1, 2100 København Ø.

Kapitel 5

Behandlingen i ankenævnet

§ 11. Formanden bestemmer fordelingen af sagerne mellem ankenævnets medlemmer.

§ 12. Votering sker mundtligt under et møde. Formanden kan dog bestemme, at votering undtagelsesvis sker på anden måde, hvis det findes hensigtsmæssigt, f.eks. i særligt hastende sager.

§ 13. Hvert medlem kan kræve, at der gennem amtskommunen (kommunen) tilvejebringes yderligere oplysninger.

Stk. 2. Fremkommer der for ankenævnet oplysninger, der ikke forelå ved samrådets afgørelse, kan ankenævnet tage sådanne oplysninger i betragtning. Ankenævnet kan dog også tilbagesende sagen til samrådet til fornyet behandling.

§ 14. Meddelelse om ankenævnets afgørelse sendes til ansøgeren og til amtskommunen (kommunen), der underretter ansøgerens læge og i tilfælde af tilladelse vedkommende sygehus eller praktiserende speciallæge efter de regler, der gælder for samrådets tilladelser.

Stk. 2. § 9, stk. 2, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Har forældremyndighedens indehaver eller værgeren klaget over samrådets afgørelse, underrettes de også om afgørelsen.

Stk. 4. Ved tilladelse angives den eller de lovbestemmelser, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet.

Kapitel 6

Ankenævnets tilsynsførende virksomhed

§ 15. Ankenævnet fører tilsyn med amtskommunernes (kommunernes) og samrådenes virksomhed i forbindelse med behandlingen og afgørelsen af ansøgninger om sterilisation. Ankenævnet påser navnlig, at samrådene så vidt muligt følger en ensartet praksis.

Stk. 2. Ankenævnet kan pålægge samrådene at indsende sager til gennemsyn i ankenævnet enten løbende eller nærmere angivne sager.

Stk. 3. Ankenævnet kan afholde møder med samrådsmedlemmer, når det skønnes formålstjenligt.

Stk. 4. Afgørelser af almindelig interesse skal meddeles samtlige samråd.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 16. Cirkulæret træder i kraft den 1. januar 1999.

Stk. 2. Cirkulære nr. 227 af 23. december 1993 om behandlingen af sager om sterilisation ophæves.

*Civilretsdirektoratet, den
Justitsministeriet, den 16. december 1998
Frank Jensen*

/Jørgen Lougart